8 İKİNCİTEŞRİN 1940
CUMA
Üçüncü Yıl - No. 906

Yeni Sabah

GÜNLÜK SIYASİ HALK GAZETESİ

İdare Yeri
Nuruosmaniye, No. 84 İstanbul
Telgraf: YENİ SABAH İstanbul
TELEFON: 20795
Her yerde 5 kuruş

Sovyetler inkılâbının 23 üncü senei devriyesi

Şimdiye kadar cereyan eden harb vekayii karşısında Sovyetler Birliği tamamen sakit bir seyirci vaziyetini muhafaza etmiştir. Fakat Kalinin yoldaşın son nutkunda beyan edildiği veçhile Rusya lâkayd ve ihmalkâr değildir. Rusyanın da Yakın Şarkta hayatî menfaatleri vardır. Söyleyecek sözü vardır. Nasıl ki Tuna komisyonunda ihmal edildiğini görür görmez sesini yükseltti ve komisyona girdi.

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Komşumuz Sovyetler Cümhuriyetleri Birliği inkılâblarının 23 üncü senei devriyesi bayramını yapıyor. Bu inkılâbın hatırasını büyük bir memnuniyet ve iftihar ile alkışlamakta haklıdırlar. Çarlık Rusyasının büyük bir heyulâyı andıran zalim ve sayif hükûmeti yerine şimdi bütün dünyanın ciddî bir ehemmiyet ve alâka ile karşıladığı kuvvetli bir devlet mevki almıştır.

Çarlık Rusyasının yıkılması hususunda büyük bir rol oynamış olan Türkler şimdi onun yerinde dost ve gayri mütearrız bir komşu görmekten pek memnundurlar. Eski Rus otokrasisi en insafsız bir emperyalizm ihtiraslariyle dolu olduğu için asırlarca müddet Türk ve Rus milletleri arasında çok kanlı harbler vukua geldi. Fakat biz kendi hesabımıza Rus milletine karşı hiçbir düşmanlık ve intikam hissi beslemediğimizi temin edebiliriz. Rusyada rejim değiştikten ve bolşevizm teessüs ettikten sonra da Sovyetler Birliğinden dostluk tezahürlerinden başka bir şey görmedik.

Kendi ideolojilerini dünyaya neşretmek isteyen komşularımız için en birinci hedef emperyalist ve kapitalist büyük devletleri yıkmaktı. Bunun için, ilk merhale, ecnebi tahakkümü altında yaşayan memleketlerde milli hareketleri teşvik ve teşci ederek emperyalizmi ortadan kaldırmayı düşünüyorlar ve Asyada zulm ve tahakküm altındaki milletlere karşı bu yardım politikasını takib ediyorlardı. Bunun içindir ki millî istiklâlini temin maksadiyle bütün Avrupaya karşı cidale kalkmış olan Türk milleti ilk yardımı, ilk dostluğu Sovyetler Birliğinden gördü. Zor ve kara günlerde tesis eden bu samimî münasebet işte bundan dolayı bizlerin harici siyasetimizde en esaslı bir prensip teşkil etmiştir.

Faşizm ve Nasyonal Sosyalizm tehlikesi garb demokrasileini olduğu kadar komünizmi de en büyük bir düşman bilerek dünyayı tehdide başladığı zaman, garb demokrasileriyle tedafüi bir ittifakı düşünen Türkiye bu ittifakın hiçbir zaman bizi Ruslarla muharib bir vaziyete sevketmemesini esaslı şart olarak ileri sürmüş ve müttefiklerine kabul ettirmiştir. Vekayi Türkiyenin bu siyasetinde ne kadar halis olduğunu isbattan geri kalmadı. Çünkü Sovyetler Birliğine hücum etmek ve Rusyayı parçalamak isteyen Nasyonal Sosyalizm bu plâna İngilterenin yardımını elde edemediği için garb demokrasileri aleyhine dönmek maksadiyle Bolşevik Rusya karşısında diz çöktükten ve o dakikaya kadar müdafaa ettiği imanı inkâr ettikten sonra Avrupa harbi başlayıp da İtalya da buna iştirak edince Türkiye, Sovyetler Birliği ile bir ihtilâf vaziyetine düşmemek için harb harici kalmakta devam etti. Millî Şefimiz İsmet İnönünün geçen gün Büyük Millet Meclisinde verdiği nutukta muharib taraflardan hiç birinin memleketimizde başka bir devlet aleyhinde hareket etmek üzere faaliyette bulunmasına ve üsler tesis etmesine müsaade edilmiyeceğini sarih surette temin eylemesi Berlinde uydurulmuş mahud rivayetlerin tekerrürüne imkân bırakmıyacaktır.

Hüseyin Cahid YALÇIN

(Sonu sayfa 3 sütun 3 de)

Kalenin Sovyet politikasını izah etti

Kalenin dediki: " Şimdiki enternasyonal vaziyet bize, cereyan etmekte olan hâdiselere alâkasız kalmak hakkını vermez ,,

Kalinin Yoldaş

Moskova, 7 (a.a.) — Yüksek Sovyet Meclisi Riyaset Divanı Reisi Kalenin, Moskova şehri işçi mebusları Sovyetinde, büyük teşrinievvel sosyalist ihtilâlinin 23 üncü yıldönmü hakkında bir nutuk söylemiş ve ezcümle demiştir ki:

Finlandiya ile harb, bazı gayretler sarfını mucib olmuştur. Tabiat kuvvetleri, tamamiyle Sovyet kıtalarının aleyhinde idi. Geçilmez ormanlar, bataklıklar, kalın kar tabakaları, bütün muharebe esnasında 40 dereceden aşağıya düşmiyen soğuk, askerî tekniğimizin tam tatbikini sektedar etmiştir. Fakat, filiyatta Sovyet kıtaları, kendileri için mânia mevcud olmadığını isbat eylemişlerdir. Üç ay sonunda, Finlandiya, Sovyetler Birliğinin teklif ettiği şartlarla sulhu imzaya mecbur olmuştur. Satılmış burjuva matbuatı, kızılorduya bühtan etmiştir. Askerî makamlarımızın, matbuatta bu harbin hakikî tablosunu göstereceklerini sanıyorum.

(Sonu sayfa 3 sütun 4 de)

12 ADA

İngilizlerin adalara karşı yakında harekete geçmeleri muhtemel

İtalyanın bu adalardaki vaziyeti endişeli bir şekil aldı

Londra, 7 (a.a.) — Daily Sktech gazetesinin Kahiredeki harb muhabiri yazıyor:

İngiliz hava kuvvetlerinin yapmak üzere olduğu hayatî ehemmiyeti haiz hareketler arifesindeyiz ve bu hareketlerin Akdenizdeki çok mühim bir tesiri olacağı bildirilmektedir.

Üslerimiz şimdi İtalya ile Oniki Adadaki Şarkî İtalyan üsleri arasında bulunuyor. Askerî makinemiz bir saat intizamı ile işliyor. Çoktanberi beklediğimiz bir fırsat zühur etmek üzeredir. Akdenizdeki İngiliz kuvvetlerinin vaziyeti şimdi Fransa teslim olduğu zamanki vaziyetten çok daha müsaittir. Halen kuvvetlerimiz Girid adasını, bizi bu esas sevkülceyş mevziinden çıkarmağa matuf her türlü teşebbüsten masun bir hale koymuşlardır ve bana bildirildiğine göre, İtalyanın Oniki Adadaki vaziyeti Roma hükûmeti için endişe uyandırmaya başlamıştır.

Pirenin umumi görünüşü ....

Italyanların merkezdeki cebhesi yarıldı

Yunanlılar yeniden birçok esir, top ve tüfek aldı

İtalyanlar Volos ve Patrası yenipen bombardıman ettiler

Atina, 7 (a.a.) — Cebheden gelen haberler, şayanı memnuniyet olmakta devam ediyor.

Bildirildiğine göre, Arnavutluk arazisindeki bütün Yunan kıtaları yerlerini muvaffakıyetle tutmaktadır ve bu kıtalar, takviye almışlardır.

Tebliğde kaydedildiğine göre, garbî Makedonyada, Yunanlılar dün muvaffakıyetle tetevvüc eden hücumlar yapmışlar ve dört sahra topu, 9 havan topu ve 23 makineli tüfek almışlardır. Gene tebliğin bildirdiğine göre, İtalyanlar, bazı şehirler üzerine hava hücumları yapmışlar, fakat askerî hedeflere hiçbir hasar iras edememişlerdir. Bir kaç sivil ölmüş ve yaralanmıştır.

Diğer taraftan, Atinaya gelen haberlere göre, merkez cephesinde, Yunanlılar, İtalyan kuvvetlerini, Pindus mıntakasında ikiye ayırmışlardır. Bir mıktar esir alınmıştır. Esirlerin ekserisi, tecrid edilmiş İtalyan cüzütamları kaçıp kurtulmağa çalışırken alınmıştır.

Atina, 7 (a.a.) — İtalyan tayyareleri Volos açık şehrini yeniden bombardıman etmişler - dir. Hafif zayiat vardır. Yenişehir, Patras ve Korent limanı ile Misolongi de hücuma uğramıştır. Düşman tayyareleri Korente giderken ve avdetlerinde Atina üzerinden geçmişler - dir. Bu münasebetle Atinada iki defa hava tehlikesi işareti verilmiştir.

(Sonu sayfa 3 sütun 5 de)

İtalyan tayyarelerinin muvaffakıyetsizliği

Selânik, 7 (a.a.) — Reuter a-

Amerikada

Willkie millî müdafaada bir vazife teklif ediliyor, kabinede değişiklik olacak

Nevyork, 7 (a.a.) — Kolumbia radyosu bu akşamki neşriyatında şu haberi vermiştir:

Reisicümhurla teması olan mahfillerde zannedildiğine göre, B. Roosevelt millî müdafaada mühim bir

(Sonu sayfa 3 sütun 7 de)

Yugoslavyada

Harbiye Nazırının istifasının ciddî aksülameller yapmasından korkuluyor

Belgrad, 7 (a.a.) — Reuter:

Belgrad siyasî mahfillerindeki kanaate göre, harbiye nazırı general Nediç'in dün bildirilen istifasının ciddî aksülâmeller doğurması mümkündür. General Nediç, halkın

(Sonu sayfa 3 sütun 4 de)

İngilizler Afrikada bir mevki aldılar

Cebelüttarık geçilmez hale getirildi, İngilizler Romayı açık şehir olarak tanımıyarak bombardıman edecekler

Kahire, 7 (a.a.) — İngiliz umumî karargâhının resmî tebliği:

Sudanda:

Dün sabah erken tayyarelerin himayesinde hareket eden bir İngiliz kolu ansızın Gallabati zaptederek bir miktar esir almıştır. Hava bombardımanını müteakib yapılan şiddetli iki mukabil hücum muvaffakiyetle püskürtülmüştür.

Kassala bölgesinde:

İngiliz seyyar kuvveti Tenelai - Cebel bölgesinde düşman müfrezesi üzerine tazyikini devam ettirmektedir.

Mısır, Filistin ve Kenyada:

Kayda değer hiç bir şey yoktur.

(Sonu sayfa 3 sütun 6da)

İngiliz hava Nazırının nutku

" İçinden çıkmağa muvaffak olacağımız tehlikeli uçurumun tasavvuru tarihçinin başını döndürecektir ,,

Londra, 7 (a.a.) — Sheffieldde dün bir nutuk söyliyen hava nazırı Sir Archibald Sinclair, İngiliz hava kuvvetlerinin istihsal ettiği parlak neticeyi izah etmiş ve demiştir ki:

İngiliz hava kuvvetlerinden bir çok defa takdirle bahsedilmiştir. Fakat bu kuvvetleri teşkil eden insanların gösterdiği büyük kahramanlıkları pek az kimse bilir.

İngilterenin içinden çıkmağa muvaffak olacağı tehlikeli uçurumu tasavvur ettiği vakit tarihçinin başı dönecektir.

Şu anda demokrasi müdafilerini teşci edecek hâdiseler

(Sonu sayfa 3 sütun 2 de)

Tayyare Piyangosunun dünkü keşidesi

30,000 liralık ikramiye 183875 No. ya çıktı

Millî Piyangonun dördüncü tertip birinci çekilişi dün Ankarada 19 Mayıs Stadyomunda saat 18 de yapılmıştır.

30.000 lira 183875 numaraya, 10.000 lira 151133 numaraya, 5.000 liralık ikramiyelerden biri 187225 numaraya, diğer 5.000 liralık ikramiye de 294239 numaraya çıkmıştır.

019533, 231452, 276754, 266870, 278822 numaralar da ikişer bin lira ikramiye kazanmışlardır.

Son dört rakamı (2654) ile nihayet bulan 30 numara biner lira, son dört rakamı (3124) ile nihayet bulan 30 numara biner lira.

500 lira ikramiye kazanan numaralar

Son dört rakamı (0262) ile ni-

(Sonu sayfa 2 sütun 3 de)

Başvekil İspanya Elçisini kabul etti

Ankara, 7 (a.a.) — Başvekil doktor Refik Saydam bugün saat 11.30 da Başvekâlette İspanya elçisi Marki Dupart de Nantouillet'yi kabul etmiştir.

İspanya Hariciye Nazırı Sefirimizle görüştü

Madrid, 7 (a.a.) — Stefani ajansından:

Hariciye nazırı B. Serano Suner, dün Kolombia, İsviçre, Uruguay Türkiye sefirleri ile Küba maslahatgüzarını kabul etmiştir.

Sahil müdafaasına mahsus (Hudson) tipi tayyarelere bombaları takılırken ...

Harb Vaziyeti

Yunan harbinin birinci safhasında İtalyan hava kuvvetlerinin kullanılışı

YAZAN: **Hikmet Ilgaz**

Malûm olduğu üzere hava kuvvetleri iki şekilde kullanılır:

1 — Cephede.

2 — Cephe gerisinde.

Askerî harekât devam ederken cephe vazifeleri diğer işlere tekaddüm eder. Çünkü düşman mukavemetini kırmak veya taarruzunu durdurmak asıldır. Gerideki hedeflere yapılan taarruzlar cephe harekâtına geç müessir olur.

Harbin ilk safhasında bu kaide hilâfına olarak İtalyan hava kuvvetlerinin daha ziyade cephe gerisindeki hedeflere tevcih edildiği görülüyor. Yunan hatlarında düşman tayyarelerinin hasreti çekildiğinden bohsolunmaktadır. Buna mukabil Selânik ve Pire her gün bir kaç defa bombardıman ediliyor.

İtalyanların bu hareketi sebebsiz değildir. Mühim bir sevk ve idare hatasını tashih etmek lüzumu hava kuvvetlerini bu şekilde kullanmağa mecbur ediyor.

İtalyanlar Yunan meselesini tetkik ederken ya bu devletin kuvvetini istihfaf etmişler veyahud da ihtilâfın silâhla hallolunacak bir

(Sonu sayfa 2 sütun 4 de)

ÇOLAK MOLLA

YAZAN: M. SAMİ KARAYEL

YETMİŞ OKKA GELEN VE SAĞ KOLU ÇOLAK OLAN MOLLA, NÂMAĞLUB KOCA YUSUFU NASIL HATALADI? MEŞHUR ADALI HALİLİ MEYDAN YERİNDE NASIL AĞLATTI?

Yakında başlıyoruz

Adalı Halil pehlivan

SABAHTAN SABAHA

Akdenizin yeni hava ve deniz üsleri

Yunanistanın harbe girmesi üzerine İngilterenin elde ettiği üsleri ve hedeflerine olan mesafelerini gösterir harita ..

Yunanlıların harbe girmesinden İngilizlerin İtalyanlara karşı nasıl geniş menfaatler elde ettiklerini gene İngilizler söylemişti. İtalyanlar da teyid ediyor ve İngilterenin bu menfaatleri elde etmek için Yunanlıları harbe teşvik ettiğini iddia ediyorlar.

Akdenizde İtalyan donanmasına karşı müthiş bir hâkimiyeti olan İngiltere bu hâkimiyetinden hakkile istifade edemiyor. Hele garbî Akdenizde kontrol vazifesini pek az görebiliyor. Sebebi Fransanın çekilmesinden sonra belli başlı üsleri kaybetmiş olmasıdır. Garbî Akdenizde İngiltere yalnız Cebelüttarık limanına kalmıştır. Orta Akdenizde bir Malta adası var ki, o da İtalyaya yarım saatlik -yani 60 mil- mesafede olduğu için her ân hava hücumuna maruzdur. İtalya merkezi bir vaziyette olduğu için garbî, orta ve şarkî Akdenizde uzak üslerden hareket eden, ikide bir levazım almak üzere üslerine dönmeğe mecbur olan İngiliz gemilerini elini kolunu sallıyarak bu 2000 millik yolu kat'î bir emniyete almaktan alıkoyuyordu. İngiltere hem Irak petrollerini, hem muvasalasını ancak İskenderiye ve Süveyş üslerinden temine çalışmıştır.

Halbuki Yunanistanın harbe girmesi üzerine İngiltere Akdenizde artık daha az kuvvetlerle daha geniş ve serbest hareket imkânını bulmuştur. Düşmanını her ân tehdid altında bulundurmak imkânını elde etmiştir. Bu İngiltere için bir nimettir. Yunan harbi başlıyalı henüz on gün geçer geçmez Giridde İngiliz üsleri tesis edilmiştir. Bu suretle İtalyanın Oniki adaya gizli ve kaçamak muvasalası kat'î bir darbeye maruz kalmıştır. Bu üs en hızlı deniz vasıtalarile bile Oniki adaya malzeme nakline engel olacaktır; 250 kilometre, yani bir saatlik bir hava yolu, Oniki adayı her ân hava hücumlarının tehdidi altında bırakacaktır. Halbuki bundan evvel Rodos İskenderiyeye 560 kilometre mesafede idi.

Selânik üssü bütün Ege denizini himaye edecek, Arnavutluk içindeki nakliyata, İtalyan ordusunun müna-

(Sonu sayfa 2 sütun 7 de)

İsviçre gazetelerinin italyaya girmeleri menedildi

Roma, 7 (a.a.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

İsviçre gazetelerinin kâmilen İtalyada satışının yasak edilmiş olmasını mevzuu bahseden Giornale d'İtalia diyor ki:

Bütün İsviçre gazeteleri, hemen istisnasız olarak Yunan mukavemetinden dolayı memnuniyet beyan ediyorlar ve bunu gayet açık bir şekilde yapıyorlar. Umumiyetle İtalyan kaynağından verdikleri bir habere mukabil Yunan, İngiliz veya Amerika kaynaklarından altı, yedi haber veriyorlar.

İsviçrenin ve bilhassa matbuatının aldığı vaziyetle ilk defa meşgul oluyor değiliz. Bu vaziyet mihver devletleri için açık ve itimat verici değildir. Hemen hemen İsviçre basınının ittifakla yaptığı bu tarafgirlik üzerine bugün açıkça şu suali sormak lâzım geliyor: "İsviçre hakikaten bitaraf mıdır?,,

Venüs'ün yeni bir heykeli bulundu

Madrid, 7 (a.a.) — Stefani ajansından:

Seville vilâyeti dahilinde Sante - Ponte'de yapılan arkeoloji hafriyatı esnasında iki metre derinlikte Venüs.ün mermerden bir heykeli bulunmuştur. Heykelin sanat bakımından kıymetine paha biçilemez.

Felsefe ve Edebiyat

Meşhur Alman Filologu ve Filozofu (Frîdrih Niçce)nin felsefesine mukaddeme olmak üzere, bazı edebî mülâhazalar

YAZAN:
FİLOZOF
RIZA TEVFİK

— 2 —

O halde Niççenin (hayat felsefesi) nde temel direklerinden biri olan, büyük prensipin mahiyetini, felsefî mânasını, ve amelî kıymetini pek iyi anlamışsınız demektir.

Artık, bundan ötesini, bir göz işaretiyle bile anlayacağınızdan eminim. Meselâ Niççenin - alelıtlak - dine ve bilhassa hıristiyanlığa, ve hele protestanlığa neden son derece bir nefret duygusu ile düşman olduğunu çabuk, pek çabuk anlatılmak mümkündür:

Hayatı, bütün zevki ve elemile çılgıncasına seven ve onun tahakkuk edebilmesini (tamamî - intégrale) faaliyetine atfeden Niçce gibi pek muhlis ve samimî ve cesur bir filozof, - hayatın tamamî bir faaliyetle inkişafına, mâni olmak isteyen, ve ahlâk ve disiplin namına zevki, şenliği, güzelliği, neş'eyi, aşkı, san'atı, günah sayarak, aforoz eden hıristiyanlığa karşı, pek

Alman filozofu Niçce

tabiî olarak, nefret edecek ve düşman olacak bir mizac ile yaratılmış, bir filozoftur.

Faaliyeti hayata mâni olmak, onu büsbütün tatil değil, hattâ biraz tadil etmek istiyen kim varsa, ne varsa, Niçce ona, büyük bir kin ile müteheyyiç bir düşmandır. Felsefeyi ahlâk talimatına irca ve hasreden (yani hayatın şehvanî veya ruhanî, olan coşkun ihtirasatına, temayüllerine, elhasıl tamamiyle serbest inkişafatına kayd koymak, sed çekmek hizmetine hasreden!) (Sokrat) a bile, ayni sebeble muterizdir. Romantizmi de katiyen reddetmesine sebeb gene odur.

Vaktiyle pek genç iken eserlerini pek beğenip çok istifade etmiş olduğu, meşhur filozof (Şopenhaver) ve büyük bestekâr (Wagner) ile pek samimî dost olmuş, ve bu dostluğun kadr ve kıymetini tebcil etmiş iken, onlardan ayrılmasına vesile gene ayni meselede meydana çıkan, ve telifi kabil olamıyan (fikir ihtilâfı) idi. Niççenin felsefesine başkalarının esasî akidesi uymuyordu. Niçce (trajedinin doğuşu) isimli kitabının mukaddemesinde felsefeyi nasıl telâkki ettiğini pek kısa ve beliğ bir cümle ile anlatıyor: (İlmi artist gözüyle görmek, sanatı da hayat adesesi ile temaşa etmek!) diyor; ve bir iki sayfa sonra: [Bu kitapta, benim (garîzî tabiatım = instinct!) ancak ahlâka karşı hayatın müdafii olarak kendini tanıdı, ve (ahlâka, dine) tamama zıd olmak üezere kendisi için - (münhasıran sanatkârane = purement artistique) - ve (hıristiyanlığa karşı = anti - chretienne!) bir akide tasavvur etti..] diyor.

Bu filozofun bazı esaslı fikirlerini kolay anlatabilmek için en kısa, en açık yolu tercih ettim.

Gelecek makalede; Yunan putperestliğinin (Dionisos) isimli, şarap Allahına tahsis ve takdis edilmiş (Bağ bozumu bayramı) esnasında, icrası mutad olan dinî âyinlere ve ihtifallere ve saz ile ... mütalealardan, Niççenin, ... dair bu felsefeyi çıkarabildiğini arzedeceğim. Cünye:

Dr. Rıza TEVFİK

CUMADAN CUMAYA

Tarihin tekerrürü: — Küfe içinde giden sarhoş. — Yeni ve eski bohçacılar. — Eski dost düşman olmaz. — Hizmetçi nümuneleri

Tarih tekerrür edip duruyor

Hesab etmişler: Milâdı İsanın 1500 sene evvelinden 1860 tarihine kadar, yani 3360 sene içinde dünya yalnız 224 senesi sulh içinde ve 3136 senesi harb içinde geçmiş. Yani on üç sene harb, bir sene sulh!...

Gene bu müddet zarfında tam 8000 sulh muahedesi imzalanmış ve bu ebedî muahedelerin ömrü vasatî olarak iki sene sürmüştür. 1860 dan sonra tarih aynidir.

Bugün Fransa, düşmanları Almanya ve İtalyaya karşı elinden her silâhı alınmış, işgal altında, hiç bir hareket yapamıyacak bir haldedir. Fakat Almanya ile Fransanın tarihi

Churchill'in bahsettiği İena muharebesinden sonra Napolyon Prusyanın yarısını zaptetmiş ve onun ordusunu 40 bin kişiye indirmişti. Artık meseleyi ebedî olarak halledilmiş sanıyordu. 1871 de Almanya Fransayı gene yuttu. Beş milyar tazminat istiyerek Fransanın belini kırdığı kanaatinde idi. 1914 de Fransa Almanyayı yuttu. Bu on milyonluk ordudan 100 bin kişi bıraktı. 1940 da ise Almanya Fransayı yutmuştur ve eski müttefiki aleyhine tahrike çalışıyor! Tarih durmuyor ve gene tekerrür edecektir.

* * *

İnsan naklinde küfe!

Evvelki gün mahkemelerimizden biri küfe içinde evine nakledilirken yolda polise hakaret eden bir sarhoşu muhakeme ve mahkûm etti.

Küfeyi bir nakil vasıtası olarak kullananlar yalnız sarhoşlardır. Fakat benzinsizlikten insanlar tarafından itilerek, yahud ayakla tahrik edilerek sürülen arabaların taksi hizmetini gördüğü Avrupa memleketlerinde bir gün küfenin insan naklinde işe yaraması da mümkündür.

Fıkra malûmdur: Her gece zir zurna, nâralar atarak mahalleye düşen sarhoşa karşı bir gün mahalleli isyan etmiş ve bir daha sarhoş gelmemesini tenbih etmişler. Ertesi akşam büsbütün sarhoş, küfe ile mahalleye giren sarhoş köşe başında keskin bir nâra ile:

— Hayt mahalleli, bu gelişime de bir diyeceğiniz var mı?

Diye haykırmış.

Şimdi çocuk arabalarına kurulan Parislilerin bir gün küfelere binerek dünyaya:

— Hayt ahbablar, bu gidişime bir diyeceğiniz var mı?

Diye seslendiğini duyacak mıyız acaba?...

Asrî bohçacılar

Çeyrek asırlık bir geri hareketi bize bunları hatırlattı: Başlarında

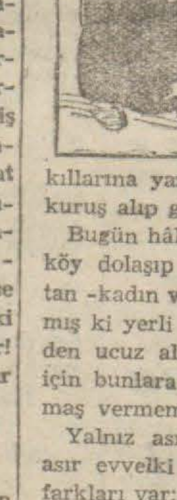

yemeni, çarşaflarının altında koca bir bohça ev ev, konak konak dolaşır; hanımlara basma, yünlü, ipekli kumaş, firkete, kolonya satarlar. Fakat para almaz, okuma yazma da bilmedikleri için hesabı akıllarına yazarlar. Arada bir beş on kuruş alıp giderlerdi.

Bugün hâlâ böyle ev ev, hattâ köy köy dolaşıp ayni ev levazımını satan - kadın ve erkek - bohçacılar varmış ki yerli mallar pazarı, kendisinden ucuz alıp fazla kârla sattıkları için bunlara üç robluktan fazla kumaş vermemeyi kararlaştırmış.

Yalnız asrî bohçacıların çeyrek asır evvelki meslekdaşlarından bir farkları var: Ötekiler dolaştıkları evlerin kızlarile delikanlıları arasında çöp çatanlık ederlerdi. İşleri de buna pek müsaid olduğu için bu aşk tellâlları içinde ceblerini altınla dolduranlar çoktu. Şimdi böyle tavassutlara lüzum kalmadığı için asrî bohçacılar çöp çatanlık edemedikleri halde beş on kuruş kârları da çöp gibi gözlere batıyor.

Eski dost ve eski düşman

Nazariyeler, itikadlar, telâkkiler, hattâ ata sözleri bile değişiyor. Meşhur bir ata sözümüze istinad ederek, «eski dost düşman olmaz» sanırdık, değil mi? Hayır, bu değişti. Eski dost düşman olur: İşte İngiltere ile Fransa.

Hattâ artık eski düşman da dost olur diyebiliriz. İşte Fransa ile Almanya... [Fransanın Almanya ile uyuşup İngiltereye harb açacağı rivayetlerini duydunuz değil mi?...]

Hizmetçi nümuneleri

Memlekette, hele İstanbul ile Ankarada müthiş bir hizmetçi buhranı var. Elinden hiç bir iş gelmiyen âciz mahlûklar, ay da yirmi otuz lira istiyorlar.

Geçen gün bunlardan birine çatan bir kadın kadıncık, çaresiz kalarak evinin hizmetini görürken hizmetçi karşısına geçmiş:

— Aman hanımcığım, ne yoruluyorsun? Canına acımıyor musun Şimdi hanımlar süslenip sinemaya, yahud pokere gidiyorlar...

Diye nasihate başlamış. Hanımın artık sabrı tükendiği için hizmetçiye hesabını keseceğini söyleyince aldığı cevab ne olmuş bilir misiniz?

— Zaten siz söylemeseniz de gidecektim. Ben böyle tapon evlerde çalışmaya alışmadım. BEHÇET SAFA

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

8 Sonteşrin 1940 CUMA
8 Şevval 1359
26 Birinciteşrin 1356
Gün 313 Ay 11: yıl 940 - Kasım 1

Güneş	Öğle	İkindi	
1.41	7.00	9.42	Ezanî
6.40	11.58	14.40	Vasatî
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.33	11.59	Ezanî
16.58	18.32	4.59	Vasatî

Şehir ve Memleket Haberleri

Bankalar çek kabul ediyor

Bankalarımızın bir müddettenberi hiç bir suretle ibraz edilen çekleri kırmamaları memleketimizde okumakta olan bazı talebeleri müşkül vaziyete düşürmüştür. Bilhassa Akdeniz havzasından gelen Londra keşideli çekler kabul edilmediğinden Kıbrıslı ve Mısırlı talebeler alâkadar makamlara müracaatlarda bulunmaktadırlar. Bankalarımızın efektif olarak yalnız İsviçre frangı ile dolar kabul etmektedirler.

SPOR:

Kulüblerinden istifa eden sporcular

Ceza müddeti beklemeden sporculara klüb değiştirme hakkını bahşeden yeni muvakkat sicil talimatnamesi üzerine klüblerden istifa eden sporcu adedi bir hayli çoğalmıştır.

Fenerbahçeden Angelides, Beşiktaştan Fuad ve Cihad Beyoğluspordan Hakkı, Şükrü, Cafatino, Güneşten Refii, Süleymaniyeden Süleyman, İstanbulspordan Adnan, Rıdvan klüblerinden istifa etmişlerdir. İkinci küme klüblerinden istifa edenlerle beraber istifa sayısı 50-yi geçmiştir.

Fenerli Melih kulübünden ayrılmış mı

Bazı gazeteler Fenerli Melih ve Galatasaraylı Adnanın klüblerinden istifa ettiklerini yazmaktadırlar. Dün akşamki mesai saatinin sonuna kadar bu iki oyuncunun da istifalarına dair mektubları bölge başkanlığına gelmemiştir.

Uypeşt geliyor

Uypeşt Macar profesyonel takımı Balkanlarda hiç maç yapmadan İstanbula gelmeyi kabul etmiştir. Uypeşt takımı dün İstanbul bölgesine bir telgraf çekerek 5 maç yapmak üzere 19 birinci kânunda İstanbulda bulunacağını bildirmiştir. Maçlar 21, 22, 28, 29 birincikânun ve 1 ikinci kânun tarihlerinde yapılacaktır.

Spor müsabakaları tehir edildi

Beden Terbiyesi İstanbul bölgesi başkanlığından:

Ebedî Şef Atatürkün ölümünün ikinci yılı dolayısiyle 10 ikinciteşrin 1940 pazar günü resmî ve hususî bütün spor müsabakalariyle futbol lik maçlarının tehir edildiği tebliğ olunur.

Tayyare Piyangosu

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

hayet bulan 30 numaraya beş yüzer lira, son dört rakamı (5460) ile nihayet bulan 30 numara beş yüzer lira, son dört rakamı (7926) ile nihayet bulan 30 numara beş yüzer lira.

100 lira ikramiye kazanan numaralar

Son üç rakamı (197) ile nihayet bulan 300 numara yüzer lira.

30 lira ikramiye kazanan numaralar

Son üç rakamı (917) ile nihayet bulan 300 numara elliger lira.

10 lira ikramiye kazanan numaralar

Son iki rakamı (95) ile nihayet bulan 3.000 numara onar lira.
Son rakamı (7) ile nihayet 30.000 numara ikişer lira.
Son rakamı (1) ile nihayet bulan 30.000 numara ikişer lira ikramiye kazanmışlardır.

Beş rakamı büyük ikramiyeyi kazanan 183875 numaranın ayni olup herhangi hanede olursa olsun yalnız bir rakamı değişik olan 47 numara da 60 şar lira teselli mükâfatı alırlar.

60 lira teselli mükâfatı kazanan numaralar

183870 183805 183075 180875
183871 183815 183175 181875
183872 183825 183275 182875
183875 183835 183375 184875
183874 183845 183475 185875
183876 183855 183575 186875
183877 183865 183675 187875
183878 183885 183775 188875
183879 183895 183975 189875
103875 083875
113875 283875
123875 133875 143875 153875
163875 173875 193875

İTİZAR

Yazılarımızın çokluğundan bugün "Deli Şehzade Yusuf İzzeddin,, isimli tefrikamızı neşredemedik. Okuyucularımızdan özür dileriz.

HARB VAZİYETİ

Yunan harbinin birinci safhasında İtalyan hava kuvvetlerinin kullanılışı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

mecraya döküleceğini ümid etmemişlerdir. Arnavudluğa tahşid olunan iki yüz bin muharib bir harb maksadından ziyade tehdid ve ihafe fikrile toplanmışa benziyor. Halbuki Yunanlılar Mussolininin Po ordusunu teftişteki maksadını pek güzel kıymetlendirmişler ve bir çok ihtiyat efradı silâh altına celbederek seferî vaziyetlerini ilerletmişlerdir. Bu tedbir sayesinde harbin hemen birinci haftasında İtalyan kuvvetlerile Yunan ordusu arasında bir tevazün hasıl olmuştur. Müvazenenin gün geçtikçe Yunanlılar lehine bozulması İtalyanları kıritik vaziyete soktu.

Harekâtın muvaffakiyeti için İtalyadan hiç olmazsa iki yüz bin kişi daha getirmek icab ediyor. Bu meseleyi hesaba vurursak on beş günden evvel kabil olmıyacağını anlarız. Bu on beş gün zarfında Yunan tazyikini hafifletmek ancak seferberliğin geciktirilmesine mütevakkıftır. İtalyanlar da buna çalışıyor.

Selânik ve Pire Yunan seferî plânında Adalardan gelen kuvvetlerin ihraç iskelesini teşkil eder. Her iki şehir de dahile tren yolile bağlıdır. Bu iz'aca rağmen Yunan seferberliği inkıtaa uğramadan devam etmekte ve şu bir kaç gün içinde bitecek gibi görünmektedir.

Yunanlılar bu fırsattan istifade ederlerse Helen tarihini dünyanın hayranlığını celbedecek büyük bir zaferle tezyin etmek şerefini kazanabilirler. Bu mümkündür ve hiçbir mâni yoktur.

HİKMET ILGAZ

OKUYUCU DİYORKİ:

Bir talebe babasının şikâyeti

Oğlum Beyoğlu 47 inci ilk mektebin üçüncü sınıfında idi. Çocuğum her günkü gibi 4/XI/1940 pazartesi günü mektebe gitti. Öğle yemeğinde eve geldiğimde çocuğu başka mektepten gelmiş ağlıyarak buldum. Sebebini araştırdım. 47 inci ilk mektebinden 3 üncü sınıfı, başka mekteplere dağıtmak suretile lâğvetmişler. Ona mukabil beşinci sınıfa fazla alınan talebeler için yeniden bir beşinci sınıf açmışlar. Çok rica ederim. Çocuğum bir aydır mektebine gitmiş, yeni muallimine alışmış, dersleri intizama girmiş, hattâ haylice ilerlemiş iken onları dağıtıp hiç ders yapmamış yeniden bir sınıf meydana getirmek ne dereceye kadar doğrudur? Şimdi çocuğum yeni muallimine alışıncaya kadar da bir ay geçecek, tedris aylarının ikisi böyle geçerse çocuğum nasıl okuyacak? Kanaatime göre intizama girmemiş derslerine başlamamış beşinci sınıfı intizama giren diğer mekteplerdeki sınıflara dağıtsalardı çocuklar da diğer arkadaşlarına uymak ve yetişmek mecburiyetinde kalacak. Dersler de gerilemiyecekti kanaatindeyim. Bu iş sene başında yapılamaz mı idi? Sayın Maarif Vekilinin dikkat nazarını çekerim.

Çeşmemeydanında oturan bir çocuk babası

Radyo Programı

8/11/1940 CUMA

8.00 Program, ve memleket saat ayarı
8.03 Müzik: Hafif program (pl.)
8.15 Ajans haberleri
8.30 Müzik programının devamı (Pa.)
8.50/9.00 Ev kadını — yemek listesi
12.30 Program, ve memleket saat ayarı.
12.33 Müzik: Şarkı ve Türküler (Pl.)
12.50 Ajans haberleri.
13.05 Müzik: Oyun havaları ve türküler.
13.20/14.00 Müzik: Karışık program.
18.00 Program ve memleket saat ayarı.
18.03 Müzik: Radyo «Swing» kuarteti (1. Özgür ve Ateş Böcekleri)
18.30 Müzik: Büyük Fasıl heyeti.
19.30 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri.
19.40 Müzik: Beraber ve tek şarkılar.
20.15 Radyo gazetesi.
20.45 Temsil.
21.30 Konuşma (İktısad saati.)
21.45 Müzik: Radyo salon orkestrası (Viyolonist Necib Aşkın idaresinde)
22.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri; Ziraat, Esham - Tahvilât, Kambiyo - Nukut Borsası (Fiyat.)
22.45 Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı.
23.00 Müzik: Cazband (Pl.)
23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

Kadıköy kanalizasyonu

Kadıköy halkı İstanbul belediyesine müracaat ederek Kadıköyün imar plânının tatbikine başlanmadan evvel Kadıköy semtinin en büyük ihtiyacı olan kanalizasyon ameliyatının başlanmasını istemişlerdir. Vali ve belediye reisi Kadıköylülerin bu talebi hakkında alâkadar daire müdürleriyle görüşmüştür. Bunun neticesinde Kadıköy semtinin kanalizasyonuna başlanılması için çok büyük para tahsisatına ve ayrıca uzun zamana ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır.

Bunun neticesinde Kadıköy semtinin ilk fırsatta imarına başlanmasına ve kanalizasyon ameliyatının da sonraya bırakılmasına karar verilmiştir.

İstanbullu!

Hududlarda bizim huzur ve emniyetimizi bekleyen aziz Mehmedçiğe karşı şükran borcunu ödemeğe davet ediliyorsun

Sayın Vatandaş:

Şen ve sıcak yuvalarımızda emin ve müsterih yaşarken bize bu emniyet ve rahatı bahşetmek için hududlarımızı çelik göğüsleriyle siperleyen kahraman askerlerimize karşı duyduğumuz minnet ve şükran hislerinin yeni bir tezahürü olmak üzere bu kahramanlara kış hediyeleri sunmak hususunda halkımızca gösterilen çok samimî ve heyecanlı arzuyu yerine getirmek isteyen Cümhuriyet Halk Partisi bu maksatla bütün teşkilâtını hizmete âmade bulundurmağa karar vermiş olduğunu arzeder.

Hediyelerin Çeşidi:

Hediye yalnız üç nev'e münhasır olacaktır. Bu neviler normal ölçülerde yün, çorap, yün eldiven ve her türlü gömleklerdir. Gömlek tam mânasiyle caket altına giyilecek bir şeydir. Bu sırasiyle yünden örme yelek, yün kumaştan gömlek ve nihayet vatkalı pamukla atkılmış ve marut adı ile içlik olabilir.

Hediyelerin kabul edileceği yerler:

Hediyeler bir teberrüdür, bu teberrüde bulunmak istiyenlerin hazırlıyacakları hediyeleri Halkevlerine ve Halkevi bulunmıyan yerlerde Parti Ocak, nahiye ve kaza merkezlerine getirip makbuz mukabilinde teslim etmek zahmetine katlanmaları rica olunur.

Üsküdar cinayeti

Bakkalı öldürdüğü halde çekmeceye el sürmeden kaçmış!

Üsküdarda Torbalıda Selâmsız caddesinde 22 numarada bakkal Kahraman bayramın ilk günü akşamı dükkânında başından ağır surette yaralı olarak bulunmuş ve ifade veremiyecek bir halde kaldırıldığı Nümune hastahanesinde ölmüştür.

Üsküdar zabıta ve adliyesi bu esrarengiz cinayet karşısında bütün gayretile çalışmış ve o gece o civarda şüpheli bir vaziyette dolaştığı tesbit edilen Torbalıda 19 numarada mukim Hasan oğlu 326 doğumlu Şadan adında bir genç yakalanmıştır.

Yapılan soruşturmada nihayet her şeyi olduğu gibi itiraf eden Şadan vak'ayı şöyle anlatmıştır:

— Uzun bir müddettenberi bakkal Kahramanı kolluyordum. Onun çok zengin olduğunu söylüyorlardı ve parasını dükkânda saklamakta olduğu da söyleniyordu. Bir fırsatını bulup bu paraları almak için çare arıyordum. Daima bu civarda dolaşırdım. Nihayet vak'a günü akşamı geç vakit o kepenkleri indirmiş ve kapıdaki kepengi de yarıya kadar indirmişti. Yavaşça eğilerek içeri girdim. Kahraman bu aralık çekmecesini çekmiş paralarını sayıyordu. Beni görür görmez biraz şaşaladı. Fakat kendini çabuk topladı. Hemen güler bir yüzle:

— Bir şey mi istiyorsunuz? dedi. Ben de:

— Yarım kilo şeker istiyorum dedim.

Bir kese kâğıdı aldı şeker ile doldururken ben gözüme ilişen kiloluk bir dirhem kaparak bütün hızımla kafasına vurdum. (Gık) bile diyemeden tezgâhın önüne yıkıldı kaldı. Bu hali görünce birdenbire aklım başıma geldi. Uğurlarına bu fenalığı yaptığım paranın bir kuruşuna bile elimi süremeden dükkândan kaçtım ve hemen koşup polise haber verdim..

— Bakkal Kahramanı dükkânında yaralı buldum. Ölü gibi yatıyordu.

Dedim. Polisler oraya geldiler. Ben de evime gittim. Fakat o geceden beri gözüme uyku girmiyor.

Demiştir. Suçlunun bu itirafı üzerine dün yapılan sorgusu sonunda hakkında tevkif kararı verilmiştir.

İlim Köşesi

Yazan:
Prof. Salih Murad Uzdilek

Keşifler, ihtiralar

Yıldızların mesafeleri

— II —

Amerika râsıdlarından Ritchey 1900 senesinde maruf Yerkes Rasadhanesinin 100 santimetrelik kâs teleskopuna [*] fotoğrafı tatbike muvaffak olmuştur. 1903 de Schlesinger de dünyanın en büyük teleskopu olan bu cihazla yıldızların parallaksını tayin etmiştir.

Modern fotoğrafinin parallaks usulünde muhtemel hata vasatı olarak bir kavis saniyesinin yüzde biri (yani bir daire muhitinin 360000 de biri) dir. Amerika birleşik cümhuriyetinde yedi ve İngilterede bir büyük rasadhane parallaks işile uğraşmaktadır. Dünyanın en büyük rasadhanesi olan Amerikadaki Mount Wilson rasadhanesindeki 250 santimetrelik âkis [*] ve 150 santimetrelik kâs teleskoplar bu işe tahsis edilmiştir. Schlesingerin 1924 kataloğuna göre 1870 yıldızın parallaksları ölçülmüştür. Geçen nesilde yıldızların mesafelerini endirek usullerle ölçmek için büyük enerji sarfedilmişti. Bunların en mühimleri şunlardır:

(A) Spektroskopik parallaks — Yıldız ... muhtelif hatlarının izafî şiddetlerini takdir etmek yoludur. Mount Wilson rasadhanesinde Joy ve Adams tarafından tatbik edilen bu usulle 2500 yıldızın spektroskopik parallaksı tayin edilmiştir. Amerikada Howard, Victoria ve İngilterede Lockyer rasadhaneleri bu usuleleri kullanmaktadır.

(B) Dinamik ve hipotetik parallaks usulü — Jackson, Russel ve diğerleri tarafından kabul edilen bu usul çift yıldızlara aid dinamik prensiplere istinad eder. Çift yıldızlardan her birinin kütlesini güneş kütlesine müsavi farzederek bu yıldızların mahrekleri üzerindeki hareketleri vasıtasile parallaksları ölçülmüştür.

(C) Statistik parallaks usulü — Bir kaç sene evvel Kapteyn adlı bir râsıd bir yıldız parallaksının cesametile müşahede edilen diğer mikdarlar bilhassa hareketleri arasında münasebet bulunduğunu keşfetmiştir.

Bütün bu endirek usuller muayyen faraziyelere istinad eder. Binaenaleyh endirek usulle bulunan parallakslar fotoğraf usulile bulunan parallaksa uygun gelirse neticeler doğru addedilebilir. Binaenaleyh endirek usullerle bulunan parallaksları standarize edebilmek için fotoğraf usulile çalışanların mesailerini beklemek icab ediyor.

Bu zahmetlerin, külfetlerin ne faydası var? Suali varid olursa buna verilecek cevab şudur: İlim yıldızlar ve bilhassa güneşe aid bilgilerimizle başlar. Arzın her gün çoğalan nüfusunu besliyen bize gıda ve enerjiyi ve hattâ hayatı veren güneş bize zaman ölçüsünü vermiş, medeniyet için zarurî olan sonsuz şeylerin tedarikine hizmet etmiştir. Yıldızlara aid fikirlerimizin tekemmülüne doğru atılan terakki zincirinin en mühim halkaları yıldızların mesafelerini sıhhatle ölçmekte yatar. Astronominin en büyük meselesi, yıldızların tekâmülü kâinatın yapısı ve maddenin bünyesine aid tetkikle alâkadardır. Dev yıldızlar üzerindeki müşahedeler atomun cesametini tayine yaradığı gibi kaziyenin aksi de sahihtir. Yıldızlar âlemi fizikçiler ve kimyagerler için erişilemiyen, fakat pek enteresan lâboratuvarlardır. Burada tazyik, sühunet tahavvülleri ve elektrikî şartlar, teleskop, spektroskop, fotoğraf ve mikroskopla sıhhatle tetkik edilebilir. Bu halde makroskopik âlim ile mikroskopik âlim arasında ortada kalmış olan insan zekâsı bu iki âlemi biribirine bağlamağa çalışıyor demektir.

[*] Kâs ve âkis teleskoplardaki tekâmülü ayrı yazıya bırakıyorum.

SABAHTAN SABAHA

Akdenizin yeni hava ve deniz üsleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

kalâtına darbeler indirecek; nihayet Adriyatik ağzındaki Yunan adaları, İtalyan donanmasının sıkışıp kaldığı bu denizin kapılarını tutacak; büyük İtalyan sanayi merkezlerini, şehirlerini, fabrika ve tesisatını ağır tayyare hücumlarına maruz bırakacaktır. Nasıl ki Napoli şu on iki günlük harb içinde bir kaç tayyare hücumuna maruz kaldı. Halbuki evvelce buraları ancak İngiltereden kalkıp 2000 kilometrelik bir hava yolunu göze alan, ona göre, az bomba taşıyan İngiliz tayyarelerinin ayda, yılda bir ziyaretini kabul ediyordu.

Churchill Mussolininin rüyasında görmediği felâketlerle karşılanacağını söylemişti. Yunanistanı harbe sürükliyen İtalya, İngilterenin bir rüyasını hakikat sahasına çıkarmıştır.

Behçet SAFA

BOŞA GİDEN GAYRETLER

YAZAN: İNGİLİZ BÜYÜK ELÇİSİ SİR NEVİLE HENDERSON

TÜRKÇEYE ÇEVİREN

Hüseyin Cahid YALÇIN

— 30 —

Ertesi sabah Rominten'den teessüflerle ayrıldım. Goering ile siyasete dair uzun bir mülâkat yapmıştım. Şişman adamlar ekseriya kurnaz ve zeki olurlar. Goering de böyle idi. Sade olan müfekkiresi yalnız esaslı noktalarla meşgul olurdu.

Büyük Britanya ile Almanya arasında bir anlaşma fikri iki şarta inhisar eden bir anlaşmadan ibaretti. Birinci maddeye göre, Almanya Büyük Britanyanın denizler aşırı yerlerde yüksek mevkiini tanıyor ve bütün menabiini icabı takdirinde İngiliz imparatorluğunun istifadesine arzeyliyordu. İkinci maddeye göre Büyük Britanya Almanyanın Avrupa kıtasında üstün vaziyetini tanıyor ve Almanyanın meşru inkişafına mâni olacak hiç bir şey yapmamayı taahhüd eyliyordu. Bu, Almanya için orta Avrupada ve şarkî Avrupada serbest hareket nazariyesi idi. Esas itibariyle Hitler tarafından geçen sene ağustosunun 25 inde bana verilen tekliflerin ayni bulunurdu. Gayet sade oluşu bunu pek kolay kabul edilir bir teklif halinde gösteriyordu. Fakat yalnız garbî demokrasilerin bütün millî vicdanını ve beynelmilel idealizmi bertaraf etmekle kalmıyor, naziliğin usullerini ve müfrit iddialarını da göze çarptırıyor. Diğer devletlerin müsavi haklarını kabul etmeğe ve meseleleri kuvvet yerine müzakereler yoluyla halleylemeğe hazır bir Almanya ile bu esaslar üzerinde bir "Gentleman's Vagreement,, yapılması pek tavsiyeye şayan bir şeydi.

Fakat bunu başa çıkarmağa yarayacak her teşebbüs Hitlerin nazi rejimi Almanya dahilinde vaziyetini emniyet altına almak için kullandığı usulleri haricde de bullanmakta israr ettiği müddetçe akim kalmağa mahkûmdu.

Reich hududları dahilinde, Führer ve parti namına bütün ferdî şahsiyet ve hürriyet mahvedilmişti: Alman kültürünün üstünlüğü ve Almanların sair bütün ırklar üzerinde yüksek haklar namına Alman hududları haricindeki zayıf komşularının millî hürriyet ve istiklâli mahvedilmek isteniyordu. Maamafih, o sırada, Hitler ile şerikleri böyle bir niyet beslemediklerine dair bol bol teminat veriyorlardı. Bütün arzu ettikleri Reich dahilinde Nasyonal sosyalizmin takviyesinden ve Avusturyanın ilhakı ile büyük Almanyanın vücuda getirilmesinden ibaretti. Avusturya, söylediklerine göre içinden Nazi idi. Eğer Schussnigg istibdadının tesiri olmadan hür bir plebiscite yapılsa idi. pek büyük bir ekseriyetle ilhak lehinde rey verecekti. Schussnigg ancak müttefiklerin müzaheretiyle Versay muahedesinin mânialarıyüzünden iktidar mevkiinde kaldığını iddia ediyorlardı.

Rominten'den, Count zu Dohna'nın evine gittim. Onu cenubî Amerikadan dönüşte Cap Arcona'da tanımıştım. Şarkî Prusyada, Vistule ile Koridor civarında, Prusya Junker'ler ülkesinin tâ ortasında, memleketin Büyük Harbden sonra Feld Mareşal Von Hindenburg'a vermiş olduğu malikâneye yakın bir yerde idi. Kırmızı tuğladan yapılmış, çatıda bir tavan arası katı ile güzel bir on sekizinci asır evi idi. Rusya seferinde Napoléon Almanyadan geçerken burada kalmıştı. İlk defa olarak bu evi görünce: "hele şukur, bir şato,, demiş olduğu söyleniyordu. Bu, Finckenstein'in çok hoşuna gidecek bir söz olsa da Napoléon'un Almanyada oturmuş olduğu yahud kendisine tahsis edilmiş olan ikametgâhlar hakkında pek takdirkârane bir şey değildi.

Napoléon uzun müddet burasını, kendisine karargâh yaptı. Contes Waleuska ile görüşmesi ve macerası burada vuku geldi. Eğer Napoléon Walevska'nın ricalarına daha âlicenabane mukabele etseydi ve değersiz bir teklifde bulunan ve Waterloo'dan sonra çarçabuk tekrar gözden kaybolan yarı pişmiş bir Auchy yerine hakikî bir Leh krallığını yeniden yaratsaydı bugün Avrupanın tarihi başka türlü olurdu.

Napoléon'un, Finckensteinde kaldığı müddetçe yatak odası ve ofis olarak kullandığı odalar bugün o zamanki halleriyle muhafaza edilmektedir.

Ev sahibesi sevimli ve zarif bir kadındı. Ev sahibi kültürlü, fakat maatteessüf pek hasta bir adamdı. İngilizceyi fena söylemekle beraber Daily Telegraph'ı ve Daily Mail,i alıyor ve okuyordu. İngiliz politikası ve politikacıları hakkındaki geniş malûmatına hayret ettim.

Ziraata salih 10 bin "acre,, vüs'atinde araziye sahibdi, burasını ekib biçiyor ve idare ediyordu. 20 bin "acre,, vüs'atinde ormanları da vardı. Bunlardan tesbit edilmiş fiyatlar ve civar şehrin ihtiyaçları üzerine müstenid iyi bir irad temin ettiği görülüyordu. Orada bulunduğum sırada vukua gelen bir tesadüf hafızamda kalmıştır. Yatak odama bir çok İngilizce kitaplar konmuştu. Bunların arasında, zannıma göre, küçük yeğenlerinden bir kadın tarafından tabbettirilmiş olan Duke of Wellington'un muhaberatı da vardı. Bu kitabı açtığım zaman sırf tesadüf eseri olarak Waterloo muharebesinden sonra Duke,ün murahhas arkadaşı lord Castlereagh yazmış olduğu mektubu gördüm. Prusya, Rusya ve Avusturya o tarihde Napoléon vekayiinin herhangi bir tekerrürü tehlikesinin önünü almak için Fransanın parçalanmasını isteyip duruyorlar - dı. Mektub şöyle devam ediyor:

"Fransadan bu kadar çok arazi terketmesini istersek Fransa kaybettiği yerleri tekrar kazanmağa teşebbüs için münasib bir fırsat buluncıya kadar harb hareketlerini tehir etmişiz gibi düşünmeğe mecburuz. Halbuki daha evvel elimizdeki menabii sulh zamanında haddinden fazla askerî müessesatı idame hususunda sarf ve heba etmiş olacağız. O zaman, elde ettiğimiz yerlerin onları istirdad için yapılacak millî bir gayret karşısında ne kadar az faydaları olacağını göreceğiz.

Biz, büyük hedefimizi göz önünden uzak tutmamakta devam etmeliyiz. Bu da dünyanın hakikî sulh ve sükûnundan ibarettir. Kararlaştıracağımız tedbirler bu gayeyi temine hâdim olmalıdırlar. „

Altı çizilmiş olan cümle benim tarafımdan işaret edilmiş - mesi hakkındaki mütaleama mesi hakkındaki mütaleamı gayet iyi tevafuk eden öyle bir realite görünüşünü ihtiva ediyordu ki Finkenstein kâğıdlarından bunu kopya ettim. Hâlâ saklayorum. Vekayi cereyan ettikten sonra âkil davranmak pek kolaydır. 1919 un millî kin ve nefretleri "dünyanın hakikî sulh ve sükûnunu,, kırmak için müsaid değildi. Ancak kendileri daha iyisini yapabilecek olanlar tenkide kalkmak hakkını haiz olabilirler.

Fakat sondaki inkişaflara bakıp da onların ziyası altında objektif bir hüküm vermek kabul olunamaz. Şübhesiz ki Versay evvelce mevcud olan vaziyete nisbetle çok daha haklı hududları ihtiva ediyordu. Bunlar milliyet prensiplerine istinad ettirilmişti.

(Arkası var)

Sovyetler inkılâbının 23 üncü senei devriyesi

[Başmakaleden devam]

cak bir dostluk ve samimiyet nişanesidir.

Filhakika, emperyalist siyasetinin aleyhinde bulunan bir Sovyet Rusyası ile Türk Cümhuriyeti arasında hakikî bir iyi komşuluk münasebetlerinin teessüs etmemesi için hiç bir sebeb yoktur. İki memleketin düşmanları müşterektir ve menfaatleri de birbirinden ayrı değildir. Türkiye ile Rusya, Asyaya sıçramak istiyecek emperyalizm yangınının karşısına müsavi bir azim ve metanet ile dikilecek iki kuvvetli sed sayılabilir. Sovyetler Birliği nasıl Boğazlarda Türklerden iyi bir bekçi düşünemezlerse biz de Rusyada Sovyetler Birliğinden iyi bir idare ve hükûmet tasavvur edemeyiz. İnkılâplarımızın başlangıçlarında bu, siyasî şeflerimizin bir zan ve ümidlerinden ibaretti. Fakat bu gün hemen hemen yirmi senelik filiyat ile sabit olmuş bir hakikattir. Tecrübenin ve hayatın imtihanından geçen bu realite bugün Yakın şarkta sulhun devamı hususunda en büyük bir âmil rolünü oynüyor.

Şimdiye kadar cereyan eden harb vekayii karşısında Sovyetler Birliği tamamen sakit bir seyirci vaziyetini muhafaza etmiştir. Fakat Kalinin yoldaşın son nutkunda beyan edildiği veçhile Rusya lâkayd ve ihmalkâr değildir. Rusyanın da Yakın Şarkta hayatî menfaatleri vardır ve söyleyecek sözü vardır. Nasıl ki Tuna komisyonunda ihmal edildiğini görür görmez sesini yükseltti ve komisyona girdi.

Sovyetler Birliği için sulh ve sükûn bir ideoloji maddesi olduğu kadar dahilde inşa edilmekte olan sosyalizm binasının itmam ve ikmali için de bir şarttır.

Sovyetler Birliğinin 23 senelik mücadele ve mesai neticesinde elde ettiği neticeler ancak "hârika,, kelimesi ile tavsif edilebilir. Fakat Çarlık idaresi Rusyayı sanayileşmiş Avrupa karşısında, modern zamanların teknik terakkileri karşısında o kadar geri bir mevkide bırakmıştı ki komünizmin temin ettiği hârikalara rağmen daha bir çok ciddî mesaiye ihtiyaç vardır.

Sovyetler Birliği sulh ve sükûne bu taraftarlığı ile dünyanın umumî menfaatlerine ne kadar uygun bir hattı hareket takib ediyorsa [illegible] faşizm ve nasyonal sosyalizm karşısında aralarındaki iyi münasebetlere rağmen, hayatî menfaatlerinden hiç bir şeyi feda etmiyerek gayet uyanık bulunması da gene cihan sulhu namına bir garanti sayılabilir. Sovyetler Birliği basiretli ve itidal dairesindeki siyaseti ile beynelmilel sahada mühim ve şerefli bir mevki tutmuştur. Komşularımızı şu en mesud dakikalarında tebrik ederiz.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Goebbels faaliyette

Prag, 7 (a.a.) — Stefani ajansından:

Alman propaganda nazırı Goebbels, Bohemya ve Moravya protektorası reisi Dr. Hacha ile uzun müddet görüşmüştür.

SON HABERLER

Kalenin Sovyet politikasını izah etti

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Kalinin, Finlândiya harbine iştirak edenler arasından on binlerce kişinin nişanlarla taltif edilmiş olduğunu tebarüz ettirdikten sonra demiştir ki:

Bu nişanların sayısı Kızıl ordumuzun kahramanlığını ve cesaretini isbat eder. Bu demektir ki, bütün halkımız arasında ordumuzun mazhar olduğu muhabbetin ne kadar yerinde olduğu millet önünde tezahür eylemiştir.

Bugün hemen hemen bütün dünya harb halinde bulunmaktadır. Büyük devletler içinde kat'î bitarafık muhafaza ederek harb haricinde duran yegâne memleket Sovyetler Birliğidir. Böyle bir harb tabiatile bitaraf memleketlere de dokunmamazlık edemez. Hiç değilse denizden olan haricî ticaret mühim surette sekteye uğramaktadır. Bununla beraber, hemen hemen bütün dünyanın sürüklenmiş bulunduğu bir harbden hariç kalmak da muazzam bir bahtiyarlıktır.

Fakat bu vaziyet kendi kendine hasıl olmuş bir şey değildir. Bu, bizim dahilî icraatımızın ve haricî siyaset muvaffakıyetlerimizin bir neticesidir. Bu bizi idare edenlerin faaliyeti neticesidir .İktısadî idare, haricî ve askerî siyaset hep Stalinden gelmektedir.

Şimdiki enternasyonal vaziyet bize, cereyan etmekte olan hâdiselere alâkasız bir seyirci gibi kalmak hakkını vermez. bu vaziyet her Sovyet vatandaşına mesuliyetli vazifeler yüklemektedir. Sovyetler Birliği dünyanın yegâne sosyalist devletidir. Bizim ilk ve başlıca vazifemiz, sosyalist vatanımızın iktısad ve müdafaa kudretini kuvvetlendirmektir. Her Sovyet vatandaşı kendi iş sahasında bütün kuvvet ve azmini, bütün kabiliyetini vatanımızın kudretini daha ziyade arttırmağa sarfetmelidir. Bu suretledir ki Sovyetler Birliği, enternasyonal proleterlik önünde vazifesini yapmış olacaktır. Komünizm uğrunda hakikî mücadele bu olacaktır.

Yugoslavyada

(Baş tarafı 1 inci sayfada) [illegible] kuvvetli ekseriyetinin [illegible] fevkalâde a- siyasî [illegible] bir subay olarak tanınmış - tır. Bazı şahsiyetler, general Nediçin istifası dolayısile hoşnudsuzluklarını izhar etmişlerdir.

İtalyan mahafili ne kanaatte?

Roma, 7 (a.a.) — D.N.B.:

İtalyan mahfilleri, Yugoslavv kabinesinde vuku bulan değişikliği alâka ile kaydeylemektedir. İtalyan mahfillerinin mütaleası şudur ki, bu değişiklik Yugoslav siyasetini ve dolayısiyle Balkanlardaki vaziyeti istikrar ettirecektir.

Eski harbiye nazırı general Nediç'in İngiltere ile sıkı münasebetler idame ettiği hatırlatılmakta ve şimdiki harbiye nazırı general Peçiç'in bundan dört sene evvel, İtalya ile anlaşma taraftarı olan Pasiç hükûmetinde de harbiye nazırlığı etmiş olduğu ehemmiyetle kaydedilmektedir.

Popolo di Roma'nın Belgrad muhabiri, bu değişikliği Yugoslav hükûmet merkezinde son zamanlarda vuku bulan hâdiselerin en mühimmi olarak telâkki eylemektedir.

İtalyanların merkezdeki cebhesi yarıldı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

jansının Yunan ordusu nezdindeki muhabirinden:

Yunanlıların Göriceye karşı yapmış oldukları muvaffakıyetli taarruz neticesinde, Makedonyaya binden fazla İtalyan esiri gelmiştir. Yaralılar, Selâniğe nakledilmişlerdir.

Yaralı bir Yunan zabiti, bana bazı İtalyan gruplarının ilk fırsattan istifade ederek teslim olduklarını ve Yunanlıların yanına güler bir çehre ile gelerek Bella Grecia " güzel Yunanistan,, diye haykırdıklarını söyledi.

Üç gün birbiri ardı sıra yapılan ve fakat askerî hedeflere dokunmıyan hava akınlarından sonra Selânik, mürettebatı fena hava sefercisi ve orta derecede nişancı olan İtalyan bombardıman tayyarelerinin akınlarını istihfaf etmeğe başlamıştır.

Esir edilmiş olan tayyareciler den dördü, Brindizi - Selânik - Atina hava hattı mensublarındandır. Tayyareleri, geçen cumartesi günü Selâniğe karşı yapılan büyük akın esnasında Yunan topraklarında yere inmeğe mecbur olmuştur. İçlerinden biri, bu akına iştirak etmek için Brendiziden 40 tayyarenin havalanmış olduğunu, fakat bir çoklarının hedeflerine vasıl olamadıklarını söylemiştir.

Yunan tebliği

Atina, 7 (a.a.) — Yunan baş kumandanlığının dün akşam neşrettiği 11 numaralı tebliği:

Bütün cebhede topçu muharebesi olmaktadır.

Epir cebhesinin sol cenah müntehasında kıtaatımız hafifçe geri alınmıştır.

Bombardıman tayyarelerimiz düşman tahaşşüdlerini muvaffakıyetle bombalamıştır. Tayyarelerimiz düşman topraklarında keşif uçuşları yapmıştır. Bütün tayyarelerimiz üslerine dönmüşlerdir.

Düşman tayyareleri gündüzün memleket içinde şehirleri, kasabaları ve köyleri bombardıman etmiştir. Ölü ve yaralı vardır. Askerî tesis[illegible] zarar [illegible] Makedonya cebhesinde kıtaatımız tarafından dün yapılan ve 10 numaralı tebliğde bildirilen taarruz esnasında düşmandan alınan ganimet 4 top, 9 havan topu ve 22 mitralyöze baliğ olmaktadır.

Atina, 7 (a.a.) — Reuter:

Yunanistanın müdafaası emrinde ölen ilk İngiliz tayyarecisi, askerî merasimle, Atina protestan mezarlığına gömülmüştür. Bu tayyareci, Yunan tayyareleri ile beraber Yunanistan arazisi üzerinde İtalyan cüzütamlarını bombardıman eden bir bombardıman tayyaresi mürettebatındandı.

Haber alındığına göre, İngiliz ve Yunan bombardıman tayyareleri de dahil olmak üzere Arnavutlukta askerî hedefleri şiddetli surette bombardıman etmişlerdir.

Londra, 7 (a.a.) — Yunan mesai müsteşarı millî mesai konfederasyonu sekreteri Dimitratos, düşman, bitarak ve müttefik memleketlerin işçilerine hitaben radyoda bir nutuk söyliyerek ezcümle İngiliz işçilerine hitaben şöyle demiştir:

Yunan işçileri sizinle ve teşkilâtlarınızla mütesanid olarak çalıştıklarını teyid ve şanlı memleketinizin yaptığı muazzam mücadeleyi hayranlıkla takdir etmektedir.

Yunan işçileri hür insanları sıfatiyle yaşamak hususundaki sarsılmaz azimlerini ilân ederler ve onlar, bu hedefe erişmek için hak kuvvetlerinin muzaffer olması icab ettiğine vâkıftırlar.

İngiliz mesai nazırı Bevin Dimitratosa [illegible] büyük millete selâmlarımı ve bu büyük milletin büyük zaferi elde etmesi için samimî temennilerimi yollarım. Emin olunuz ki, İngiliz işçileri size karşı yapılan taarruzu nefretle karşılamakta ve fakat işçileri esir menzilesine indirmenin Mussolininin şekavet siyasetine dahil olduğunu bildirmektedirler.

İngiliz işçileri mümkün olan her türlü yardımla muazzam mücadelenize müzaheret için ellerinden geleni yapacaklardır.

Kral Jorj bombardıman mıntakasını gezdi

Atina, 7 (a.a.) — Atina ajansının bildirdiğine göre, kral bombardıman edilen mıntakayı evvelisi gün ziyaret etmiştir. Halk krala heyecanla tezahüratta bulunmuştur.

Atina ajansının bir izahı

Atina, 7 (a.a.) — Atina ajansı bildiriyor:

Vreme gazetesinde çıkan haber münasebetile Atina ajansı, Yunan hükûmetinin İtalyaya karşı mücadelesinde hiç bir kimsenin tavassutunu istemediğini ve bu mücadeleye sonuna kadar devam azminde olduğunu kat'î surette teyid edebilecek vaziyette bulunmaktadır.

İngilizler Afrikada bir mevki aldılar

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Londra, 7 (a.a.) — İtalyan tayyarelerinin Londra bombardımanlarına iştirak ettikleri hakkındaki Roma tebliğlerinden sonra Romanın açık şehir olarak telâkki edilip edilmiyeceği hakkında Avam Kamarasında Sie Stanley Reed tarafından irad edilen bir suale B. Butler yazı ile verdiği cevabda şöyle demektedir:

Kraliyet hükûmeti bu teoliğleri kaydeylemiştir ve buna binaen Romaya karşı tam hareket serbestisini muhafaza eylemektedir.

Madrid, 7 (a.a.) — Stefani ajansından:

Algesiras'tan bildirildiğine göre İngilizler, Elpanon ve Cebelüttarıkı İberik yarım adasına rapteden Berzahın kazılması ameliyesini bitirmek üzeredirler.

İngilizler, bu suretle İngiliz müstahkem mevkiini ada haline ve binnetice yanaşılmaz ve dokunulmaz bir hale getireceklerini ümid etmektedirler.

Kahire, 7 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetlerinin dünkü çarşamba akşamı neşredilen tebliğinde, ilk defa olarak, Napolideki askeri hedeflerin, orta şark hava kuvvetleri tayyareleri tarafından bombardımah edildiği zikredilmektedir. Bu keyfiyet, Akdenizde ve orta şarkta bulunan İngiliz hava kuvvetlerinin faaliyetinin büyük bir genişlik iktisab etmekte olduğuna bir işaret gibi telâkki edilmektedir. Öğrenildiğine göre, Napoli üzerine yapılan bu hücum, orta şark üslerinden İtalyan arazisi üzerine icra edilecek harekâtın bir başlangıcını teşkil eylemektedir.

Bulgaristanda Yahudi aleyhdarlığı başladı

Sofya, 7 (a.a.) — Dahiliye nazırı B. Gabrovski, Bulgar milletinin müdafaası hakkında parlâmentoya bir kanun projesi takdim etmiştir.

Bu kanun projesinin birinci kısmı, yabancı memleketlerden maddî veya ideolojik yardımlar gören gizli teşekkülleri menetmektedir. Bu, bilhassa farmasonluğa karşıdır.

Kanun projesinin ikinci kısmı, yahudilerin hukukunu tahdide tâbi tuumaktadır. Kanuna göre, babası yahudi olan her şahıs yahudidir. Yahudiler, devlet ve belediye hizmetleri ile umumî hizmetlerde kullanılmıyacak, orduya alınmıyacak ve gayri menkule sahib olamıyacaklardır.

Kanun projesinin üçüncü kısmı, zararlı ve gayri mali propagandalara karşı şiddetli cezaları ihtiva etmektedir.

Bu yeni tedbirler, Bulgaristanda büyük alâka uyandırmıştır. Filhakika, Bulgaristanda, yahudi meselesi meselesi ilk olarak resmen bahis mevzuu edilmektedir. Bu kanun projesinin müzakeresine pek muhtemel olarak hemen derhal başlanacaktır.

Bulgaristanda, altı milyon Bulgar arasında elli bin yahudi vardır.

Amerikada

(Baş tarafı 1 incide)

mevki teklif etmek suretile B. Willkienin teşriki mesaisini istiyecektir.

Roosevelt kabinesinde değişiklik yapılacak

Vaşington, 7 (a.a.) — Stefani ajansından:

Roosevelt kabinesinde tadil yapılacağı tahmin edilmektedir. Yüksek adalet mahkemesi reisi B. Hugues'in yerine hali hazırda adliye nazırı olan B. Jaksonun getirileceği ve onun yerine baş müddeiumumi Bidle'in tayin edileceği rivayet edilmektedir.

Mesai nazırı Mme. Perkins'in yerine millî müdafaa nazırlığına getirilmediği takdirde, B. Baguardia tayin olunacaktır.

İntihabat mücadelesini idare etmekte olan B. Edvard Flying posta nazırlığına getirilecektir.

Rooseveltin zaferi

Nevyork, 7 (a.a.) — Stefani ajansından:

Reisicümhur intihabının bilân[illegible] dahilinde ekseriyeti ve [illegible] 408 rey kazanmış, B. Willkie ise 9 hükûmet dahilinde muvaffak olarak 63 rey elde etmiştir.

Halk tarafından verilib şimdiye kadar malûm olan reylerin miktarı 44.645.847 olup bunun 24.363.798 ini B. Roosevelt, 20.282.049 unu da B. Willkie almışlardır.

B. Hull, B. Rooseveltin kazanmış olduğu zaferin haricî siyasetinin zaferi olduğunu ve bu siyasete devam edileceğini beyan etmiştir.

Ankara haberleri

★ Ankara 7 (Hususî Muhabirimizden) — Eski gümüş yüz kuruşlukların tedavülden kaldırılması müddeti 31 ikincikânun 941 de bitecektir.

★ Ankara 7 (Hususî Muhabirimizden) — Münakalât Vekâleti Teftiş Heyeti Reisliğine Ankara Müddeiumumisi Arif Yazar tayin edilmiştir.

★ Ankara 7 (Hususî Muhabirimizden) — Millî Talim Terbiye Heyeti Reisliğine Terbiye azasından Kadri Yürükoğlunun tayini yüksek tasdike iktiran etmiştir.

İngiliz Hava Nazırının nutku

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

cereyan etmektedir. Yunan milletinin güzel mukavemeti bu hâdiselerden biridir. Demokrasi kahramanı olan Roosevelte Amerikan milletinin gösterdiği itimad da bu hâdiselerin bir diğeridir.

Dört ay evvel, Avrupa, dermansız ve kuvvetsizdi. Hitler bir kaç hafta içinde İngiltereye kat'î darbeyi indireceğini söyliyerek tefahür ediyordu.

Kahraman ordumuz bu adada bekler, donanmamız da denizlere hâkim bulunurken İngiliz hava kuvvetlerinin mukavemetini kırmak ve İngilteredeki cebhane fabrikalarını imha etmek için Almanlar havadaki kahir üstünlüklerine güveniyorlar, İngiltereyi istilâ ve zafer kazanacaklarını zannediyorlardı. Cihan da böyle olacağını zannediyordu. Tahmin tahakkuk etmemiştir.

Sözünü bitirirken Sinclair sivil ahalinin bilhassa Londra halkının mukavemet zihniyetinden takdirle bahsetmiştir.

DÖNÜŞ

Edebî Roman

YAZAN: MURAD SERTOĞLU

— 52 —

Şimdi size son defa olarak soruyorum. Ve sizden sür'atle bir karar bekliyorum. Benimle dost olmak istiyor musunuz? Bu takdirde sizi kurtarmayı vâd ederim..

— Defolunuz! .

Müzeyyen bu sözü biraz yüksek sesle söylemiş olduğu için başlar gayri ihtiyarî onlara doğru döndü. Kemal Kadri bu vaziyet karşısında en iyi çarenin çekilip gitmek olduğunu anladı:

— Pekâlâ, görüşürüz! diye mırıldandıktan sonra uzaklaştı.

Müzeyyen hâlâ büyük bir tereddüd içinde bulunuyordu. Acaba Kemal Kadri hakikaten bir şeyler biliyor mu, bir şeyler sezmiş mi idi? Bu mesele hakkında bir fırsatını bulup Bülendle konuşması çok iyi olurdu. Fakat buna nasıl muvaffak olacaktı?

Kemal Kadri Avrupaya sık sık gidip geldiği için şef dö trenleri, kondüktörleri ve diğer memurların hemen hepsini tanıyordu. Bu tanışıklıktan istifade ederek Bülendle konuşmak fırsatını buldu. O, atıp tutmak kabilinden sarfetmiş olduğu bir söz neticesinde Müzeyyenin büyük bir heyecana kapılmış olduğunu farketmişti. Basit kafası bundan neticeler çıkarıyor ve bu cinayet işinde Müzeyyenin Bülendle birlik olduğuna kanaat getiriyordu. Evet, bu cinayeti her halde birlikte işlemiş olacaklardı. Esasen Bülendi düğüne davet eden Müzeyyen değilmi idi? Demek oluyor ki daha evvel uzun uzadıya plânlar yapmışlar, kardeşinin mirasına konabilmek için Müzeyyen kardeşine karşı bir komedya oynamış, evlenme teklifini kabul etmiş. Bütün resmî muameleler tamamlandıktan, kanunî vaziyet tekemmül ettikten sonra beraberce vaktin gelmiş olduğuna hükmederek kardeşinin hayatına kasdetmişlerdi. Oynanan oyun gayet basitti. Bunu nasıl olup da daha evvel hiç kimse keşfedememişti?

Kemal Kadri şimdi kendisinde büyük bir polis hafiyesi kudret ve kabiliyeti görüyordu.

Bülend onu görünce büyük bir hayrete düştü. O, Kemal Kadriyi Viyanada kalmış zannediyordu ve nihayet Müzeyyen de ona kendisinin mevcudiyetinden hiç bahsetmemişti. Kemal Kadri yüzünde acayip bir tebessümle konuştu:

— Beni görmeniz galiba siz de hayret uyandırdı. Fakat emin olun ki bu defa karşınıza size fenalık yapacak bir düşman gibi değil, bilâkis size dostluk göstermek isteyen bir centilmen gibi çıkıyorum.

Bülend ikinci defa olarak tereddüde düştü. Kemal Kadriye şübheli nazarlarla baktı: Bu adam ne demek istiyordu? Hakikî maksadı ne idi? Maamafih mademki kendisine karşı dostane bir tavır gösteriyordu; hüsnü kabul göstermesi lâzımdı:

— Buyurun, oturun! Sizi dinliyorum.

— Viyanada kalmam icab ediyordu. Fakat hasıl olan yeni vaziyet üzerine İstanbula dönmem lâzım geldi. Bilmem kardeşimin ifadesinden haberiniz var mı?

Bülend gayri ihtiyarî heyecanlandı.. Demek Osman Kadri konuşmuş ve hakikî katili haber vermişti:

— Kendisini vuran kim imiş?

Kemal Kadri bir kaç saniye düşündü. Muhavereyi büyük bir dikkatle idare etmeğe mecburdu. Yapacağı ufak bir gaf Bülende oynadığı komediyi belli edebilirdi. Halbuki o kurnazlıkla hakikî katili Bülendin ağzından öğrenmek niyetinde idi:

— Vallahi bu ecnebî memleketlerdeki müstantikler çok tuhaf adamlar. Kanunları mı böyle imiş, yoksa bütün kanunlar ayni şekilde mi bilmiyorum; fakat bütün ricalarıma, ısrarlarıma rağmen bana neticeyi söylemediler. Yalnız bildiğim bir şey varsa kardeşimin hakikî katili açıkça söylemiş olduğudur. Ben belki size ifadenizi alırlarken vaziyeti çıtlatmışlardır zannediyordum.

— Hayır, bana bir şey söylemediler.

Kemal Kadri gözlerini Bülendin gözlerine dikti. Sesini biraz hafifletti:

— Fakat ben başka bir çare buldum. Müstantiğin kâtibini elde ettim. Biraz dolgunca para teklif edince herifin inadı gevşedi.

Bülend heyecanla sordu:

— Ne dedi?

— Bir çok şeyler anlattı. Fakat insan duyduklarına itimad edemiyor ki! Belki de bir defa parayı aldıktan sonra bana bir takım yalan yanlış şeyler söylemiştir, diyorum. Herifin sözleri aile şerefimizi de haleldar edecek mahiyette.. **(Arkası var)**

HALKEVLERİ

Atatürk ihtifâli programı

Eminönü Halkevinden:

Ebedî Şefimiz Atatürk'ün ölümünün ikinci yıldönümüne tesadüf eden 10/İkinciteşrin/1940 pazar günü saat tam dokuzu beş geçe evimizin Cağaloğlundaki salonunda yapılacak ihtifalin programı aşağıya çıkarılmıştır. Bu toplantıya gelecek yurddaşların giriş kartlarını Büromuzdan almaları rica olunur.

RUZNAME:

1 — Açılış sözü

C. H. P. Eminönü kaza idare heyeti ve şehir meclisi azasından Atıf Ödül tarafından,

2 — Atatürk'ün hayat ve büyük eserleri hakkında konferans,

Halkevi reisi doktor Yavuz Abadan tarafından

3 — Millî Şef İnönünün beyannamesi Halkevi ve şehir meclisi azasından Meliha Avni tarafından.

İhtifalin sonunda Atatürk'ün cenaze töreninin renkli bir filmi gösterilecek ve toplu olarak Gülhane parkına gidilerek anıtına bir çelenk konacaktır.

Atatürkün vefatı yıl dönümü münasebetile

Eminönü Halkevinden:

Ebedî Şefimiz Atatürk'ün ölümünün ikinci yıldönümüne tesadüf eden 10/İkinciteşrin/1940 pazar günü saat tam dokuzu beş geçe Evimizin Cağaloğlundaki salonunda yapılacak ihtifali teşriflerini İstanbulda bulunan muhterem mebuslarımızdan rica ederiz.

Okuma yazma dersleri

Şehremini Halkevinden:

Evimizde türkçe okuyup yazma bilmiyenler için kurslar açılmıştır. Kaydolmak istiyenlerin ev kâtibliğine müracaatları...

Resim sergisi

Eminönü Halkevinden:

8/İkinciteşrin/1940 cuma günü (Bugün saat (15) den itiabren Evimizin Cağaloğlunda salonunda Yozgat Lisesi resim öğretmeni Cemal Bingöl'ün talebeleri tarafından hazırlanmış eserlerden mürekkep bir resim sergisi açılacaktır. 17/İkinciteşrin/1940 pazar akşamına kadar her gün saat (10) dan (19) za kadar açık bulundurulacak olan ve daha evvel Ankara sergi evinde büyük takdir ve rağbet kazanmış bulunan bu sergiyi bütün yurddaşlara tavsiye ederiz. Giriş serbesttir.

Tüccarların nazarı dikkatine

Ankara, 6 (a.a.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

Gümrük tarifemizin 280 numarasına dahil olup yabancı ülkelere ihraç edilecek mahsulât ve mahsulâtın lisansa tâbi tutulması hakkındaki 2 - 13477 sayılı kararnamenin tatbikine mütedair talimatnameye merbut 1 numaralı lisans verilmiyen maddeler listesine dahil bulunan nebatî katranın sözü geçen talimatnamenin lisans verilen maddelere aid 11 numaralı listeye alınmasına karar verilmiştir. Alâkadarların yukarıda sözü geçen talimatnameye merbut nümunelere tevfikan hazırlanacak talepnameler ve 23 kuruşluk iki seri pul ile lisans mercilerine müracaatları tebliğ olunur.

YENİ NEŞRİYAT

AMERİKA MEKTUBLARI

Celâleddin Ezinenin bu eseri kitab halinde intişar etmiştir. İnkılâb kitab evinde satılmaktadır. Tavsiye ederiz.

TİYATROLAR

Şehir tiyatrosu temsilleri

Tepebaşında Dram Kısmında
8/11/1940 cuma günü akşamı
saat 20 - 30 da
B İ R A N A

İstiklâl caddesinde Komedi kısmında
8/11/1940 cuma günü akşamı
saat 20 - 30 da
D A D I

Her tarafa otobüs vardır

Z A Y İ

Üsküdar nüfus memurluğundan aldığım hüviyet cüzdanımı ve kızım Zehranın Bartından alınan hüviyet cüzdanını zayi ettim. Yenilerini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Üsküdarda Salacık iskelesinde arka sokak 5 No. da Hüseyin kızı Emine Kalfa

İTHALÂT ve İHRACATÇI

Müesseselerin Nazarı Dikkatine

Bağdad, Basra yolu ile dünyanın her tarafına müsaid şeraitle her türlü eşya nakliyatını deruhde eder.

Büro ÇAKER YAZAROĞLU
Galata Karaköy Sermet han
Telefon: 41773

Beyoğlu 5 inci Noteri
Tel: 42875

Beyoğlu Beşinci Noterine

No. 17071

Galatada Sultanbeyazıd mahallesinde Kılıçalipaşa caddesinde kâin olup eski 98/114 yeni 152/132, 1/25, 2/28, 1/11, 14/20 No. larla murakkam mağaza ve depoları müştemil Site Fransez hanı namile maruf hanın tamamını Emniyet Sandığından hemşirem Ferhunde ile istikraz eylemiş olduğum cem'an 87 bin lira mukabilinde ve bir sene vâde ile mezkûr sandığa birinci derecede ipotek etmiş idim. Mezkûr gayrimenkulün ipo miş idim. Mezkûr gayri menkulün ipotek müddetinin hitamında ledelmüzayede 101.600 lira bedel ile mevzuu bahis Emniyet Sandığı tarafından tefevvuz edilmiş ise de Ziraat Bankası idare meclisince borcun tesviyesi mukabilinde gayri menkulün istirdadı için iki sene müddet ile tarafımıza bir mehil ita kılınmış idi. Halbuki bu müddetin inkizasından mukaddem mebhusunanh gayri menkulün Kılıçali paşa caddesine nazır arka cephesindeki bir kısmının Emniyet Sandığımızca ifraz ettirilerek Ziraat Bankasının idare meclisinin olbaptaki kararına muhalif olarak ahara ferağ edilmesi bu munzam müddetten istifade etmemize mâni olmak suretile zararımızı mucib olmuş olmasına ve esasen vâdesi hitamında borç tediye edilmediği takdirde güzeran edecek eyyamın yalnız faizi işliyeceği ve resülmale zam edilemiyeceğini nâtık Emniyet Sandığı nizamnamesinin 25 inci maddesinin hükmüne mugayir olarak ipotek tarihinden tefevvuz tarihine kadar geçen müddetin faizleri her sene -resülmale zam edilerek faize faiz yürütülmüş ve bu suretle borç bigayrihakkın 153.546 liraya iblâğ edilerek müthiş bir ziyana düçar olmaklığımıza sebebiyet verilmiş bulunmasına binaen serdolunan mezkûr esbabı kanuniyeden dolayı Emniyet Sandığı aleyhine feshi ihale ve tazminat davasında bulunacağımı malûmları olmak üzere beş nüshadan ibaret bulunan işbu protestonamenin bir nüshasının Cağaloğlundaki Emniyet Sandığı direktörlüğüne tebliğini ve 8/11/1940 tarihinde satışı ilân olunan Site Franses'in taliblerinin ittilaına arzolunmak üzere diğer iki nüslerile ilânını dördüncü Tan gazetedairei aliyelerinde hıfzını ve beşinci sureti musaddakasının da tarafıma iadesini rica ederim.

Beşiktaşta Vişnezade mahallesinde Babaefendi sokağında 3 numaralı hanede mukim Abdüllâtif Temiztaş

İşbu protestoname taleb veçhile ilân edilmek üzere Yeni Sabah gazetesine gönderildi.

Beyoğlu Beşinci Noteri
resmi mührü ve
Senih Yaşmut imzası

Bahçe Meraklıları

Modern salon ve yeşillikler, mavi çamlar 100 çeşit güller, Kamelyalar, Manolyalar, Açalyalar, Kaktuslar ve saire... Ortaköyde Ankara bahçesinde bulabilirsiniz. VASİL

MÜESSİF BİR İRTİHAL

Sadrı esbak Ethem (Paşa) mahdumu merhum Mustafa Mazlûm (Bey) halilesi ve Divanı Muhasebat azasından merhum Hacı Cemal (Bey) kerimesi, esbak Dahiliye Nazırı Ahmed Reşidin kayın validesi ve sabık La Hay maslâhatgüzarı Esad Cemal hemşiresi; Ekrem Reşid ve Cemal Reşidin büyük valideleri ve Hariciye Vekâleti şube müdürlerinden Kemal Sayitin büyük kayın validesi

FATMA SAİME (Hanımefendi)

rahmeti rahmana kavuşmuştur.

Cenaze 8 Teşrinisani cuma günü saat 11 de Nişantaş Ahmedbey sokağı 37 numaralı hanesinden kaldırılarak namazı Teşvikiye camii şerifinde cuma namazını müteakıb eda edildikten sonra Edirnekapı Şehitliğindeki medfeni ebedisine vediai hâki gufran kılınacaktır.

Merhume zühdü salâh ve hayrü hasenat ile mütehalli nadirülemsal bir eski Türk (hanımefendisi) idi.

Mevlâ kendisine rahmet ve evlâdü akrabasına sabır ihsan etsin.

İstanbul Belediyesi Mezarlıklar Müdürlüğü

büyük fakat sahte..

Bu türlü göya „kıymetli eşya" daima verilen para kıymetinden aşağıdır.

Bu sukutu hayal yalnız taklit eşyaya değil ucuz denilen ampullara da şamildir.

Bu ampullar, tasarruf etmek isteyenler için bir tuzaktır.

Bu ampullar hem dehşetli elektrik sarfiyatı, hem fena bir ışık verirler.

Hakikî tasarruf yapmak istiyenler hakikî bir kıymeti haiz eşya meselâ kalitesi denenmiş TUNGSRAM ampulu almalıdır.

TUNGSRAM

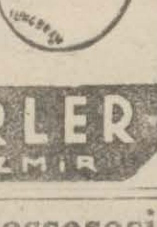

EN AZ PARAYA-EN BOL AYDINLIK

BOURLA BİRADERLER
İSTANBUL ANKARA İZMİR

Ankara merkez hıfzıssıhha müessesesi satınalma komisyonundan:

1 — Müessesemiz için cins ve miktarı listesinde yazılı 61 kalem ecza açık eksiltme suretile satın alınacaktır.

2 — Eksiltme 11/11/940 pazartesi günü saat 11 de Ankara merkez hıfzıssıhha müessesesi satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Şartname bedeli 4941 lira 50 kuruş ilk teminat 370 lira 61 kuruştur.

5 — İsteklilerin muvakkat ... görmek istiyenler komisyona müracaat ederler. kanunî vesikalarile beraber belli gün ve ... yatırmak üzere bir gün evvel ve ... komisyona gelmeleri.

(7208 - 10336)

Ankara merkez hıfzıssıhha müessesesi satınalma komisyonundan:

S. No.	Cinsi	Mikdarı	Lira
1	Tecrübe tüpü	5000 aded	300
2	Filtire kâğıdı	5000 »	150
3	Çiçek aşısı tübü 10 kişilik	400000 »	5000
4	Çiçek aşısı tübü 1 kişilik	500000 »	2500
5	50 kişilik çiçek aşısı alır cam kapaklı şişe nümunesi gibi	5000 »	250
6	50 kişilik çiçek aşısı alır bagalit kapaklı şişe nümunesi gibi	.5000 »	200
7	Ampul testeresi	20000 »	200
8	Boş serum ampulu 15 cc: kodeksı camına göre	50000 »	2500
9	Boş serum ampulu 5 cc:	100000 »	3000
10	İspektroskop frans şimit	1 »	150
			14250

1 — Müessesemiz için cins ve mikdarı yukarıda yazılı 10 kalem malzeme kapalı zarf usulile 26/10/940 tarihinden itibaren eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 11/11/940 pazartesi günü saat 11 de Ankara merkez hıfzıssıhha müessesesi satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Tahmin bedeli 14250 lira ilk teminat 1068 lira 75 kuruştur.

4 — Şartname Ankara merkez hıfzıssıhha müessesesi satınalma komisyonundan parasız alınır.

5 — Teklif mektupları muayyen günde saat ona kadar komisyona verilmiş olmalıdır. Mektuplar mühür mumu ile mühürlü olacaktır.

6 — İsteklilerin muvakkat teminatı yatırmak üzere bir gün evvel ve eksiltmeye iştirak etmek üzere belli gün ve saatte komisyona gelmeleri.

«7209» «10337»

Yozgat Nafia Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş

Yozgat - Sorgun yolunun 12 + 500 — 15 + 500 kilometresinde inşa edilecek 17158 lira 60 kuruş keşifli silindirajlı boş menfez inşaatıdır.

2 — Bu işe aid şartname ve evraklar şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi
B — Mukavele projesi
C — Nafia işleri genel şartnamesi
D — Şose ve köprüler fennî şartnamesi
E — Hususî şartname
F — Keşif cedveli tahlili fiyat metraj
L — Proje

İstekliler Yozgat daimî encümeninde bu evrak ve şartnameleri görebilirler.

3 — Eksiltme 15/11/940 cuma günü saat 14 de Yozgad Daimî Encümeninde yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 1286 lira 85 kuruş muvakkat teminat vermeleri ve bundan başka aşağıdaki vesaiki haiz bulunmaları lâzımdır.

A — En az yedi bin liralık yol veya köprü inşaatı yapmış bulunması.
B — İhalesi tarihinden dört gün evvel müracaatla vilâyetten eksiltmeye girebileceklerine dair vesika almaları.

5 — Teklif mektupları üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar nafia dairesine getirilerek komisyon reisliğine makbuz mukabilinde verecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfının mühür mumu ile iyice kapatılmış olması şarttır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (10394)

EMNİYET SANDIĞI İLÂNLARI

senede o/o 5 faizile ödenir

Semti	Cinsi	Muhammen kıymeti
Süleymaniye Şeyhülislâm sokağında eski 9 yeni 13.15 şimdi 17 No.	Üç katta yedi odalı kârgir bir evin tamamı.	2600
Beyoğlu Hüseyinağa mahallesinde eski Bülbülderesi yeni Vişne sokağında eski 6 yeni 24, 26, 28 No. lı	Arsa mecmuu 90 zira	630
Beylerbeyi Havuzbaşında eski 12 mü. 12, 12 yeni 12, 40, 51, 52 No. lı	Dört dönüm, 188 zira arsa	250
Topkapı Beyazıdağa eski Aksaray caddesinde eski 82 ilâ 88 ve yeni 82 ilâ 88 No.	75 metre bir arsa	110
Topkapı Merkezefendi mahallesi Balıklı mevkii Tepebağı sokağında en eski 12 mü. 12, 12 eski 30, 31, 31 yeni 8, 9 No. lı	Bir buçuk katta üç odalı ahşab iki ev	500
Büyük Langa Bostancıbaşı Abdullah, Kâtibkasım mahallesi İmam sokağında eski 4, 4 mü. yeni 4, 6 No. lı	Bir katta iki dükkân	650

1 — Arttırma 12/11/1940 tarihine düşen salı günü saat 14 den 16 ya kadar yapılacak ve gayrimenkul en çok bedel verenlerin üstünde kalacaktır.

2 — Arttırmaya girmek için muhammen kıymetin yüzde 15 nisbetinde pey akçesi yatırmak lâzımdır.

3 — Arttırma bedelinin dörtte biri peşin geri kalanı sekiz senede sekiz müsavi taksitte ödenir. Taksitler % 5 faize tâbidir.

4 — Taksitler ödeninceye kadar gayrimenkul sandığa birinci derecede ipotekli kalır.

5 — Binaların fotoğrafları sandık dahilindeki satış salonunda teşhir olunmaktadır. Fazla tafsilât almak için salona müracaat edilir.

Emlâk Satmak İstiyenler

Satışlarımızın gördüğü büyük rağbetin sırrı: Satılık gayri menkullerimizin toplu bir halde halka teşhir olunmasıdır. Her gün mülk almak istiyen yüzlerce vatandaş her yerden evvel satış salonumuzu ziyaret ediyorlar. İstanbul gibi satıcı ve alıcıların karşılaşması pek güç olan büyük bir şehirde bu, pek mühim bir kazançtır. Müessesemiz bu menfaatten sizi de istifade ettirmeğe karar vermiştir. Satış salonumuzda emlâkinizin adresini ve resmini teşhir ettirmekle sizi tanımıyan yüzlerce müşteri ile bir anda temasa gelirsiniz. Satılık gayrimenkulün 6X9 iki kıt'a fotoğrafı ve tapu senedi ile birlikte müracaat ediniz.

Ücret: Bir liradan aşağı olmamak üzere üç ay içinde bir lirada on iki buçuk kuruştur. (10306)

ASKERİ FABRİKALAR SATIN ALMA KOMİSYONU İLÂNLARI

Tahmin edilen bedeli 9842.50 lira olan altı kalem melbusat Askerî Fabrikalar satın alma komisyonunca 12/ 2 inci teşrin/940 salı günü saat 14 de açık eksiltme ile ihale edilecektir. İsteklilerin 738.19 liralık muvakkat teminatlarını her hangi bir mal müdürlüğüne yatırarak alacakları makbuz ve 2490 sayılı kanunun 2. 3 maddelerindeki vesaikle birlikte o gün ve saatte Salıpazarında yollama binasında bulunan komisyona müracaatları. Şartname her gün komisyonda görülebilir. «10352»

İstanbul Komutanlığı Kurmayından

Çatalca müstahkem mevkide bulunan «ekskavatör» makinelerinde yevmiye ile çalıştırılacak makiniste ihtiyaç vardır.

Çalışmaya istekli makinistlerin Hadımköyündeki inşaat komisyonuna müracaat etmeleri. «10604»

İstanbul Halk Sandığı Türk anonim şirketinden :

11 İkinciteşrin 1940 tarihinden itibaren gişelerimizin aşağıda gösterilen saatlerde açık bulunacağını sayın müşterilerimize bildiririz.

Sabah	Saat	9.30 — 12
Akşam	»	14 — 16
Cumartesi	»	9.30 — 11.30

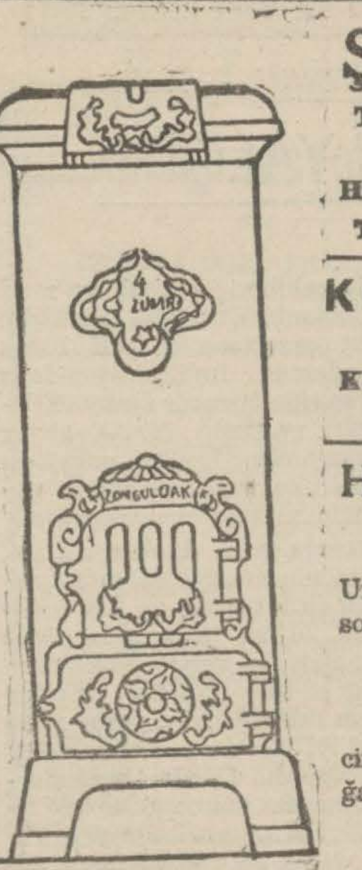

ŞAKİR ZÜMRE

Türk Sanayii Harbiye ve Madeniye Fabrikası

HALİÇ - KARAAĞAÇ - İSTANBUL

Telefon: 43214. Telgraf: ZÜMRE

KÖMÜR SOBALARI

16 Senelik tecrübe eseridir

KULLANIŞ - KONFOR - EKONOMİ UCUZLUK ve SAĞLAMLIK

Her cins kömürü kolaylıkla yakar

Umumun rağbetini kazanmış olan sobalarımız, en müşkülpesendleri tatmin edecek hususiyetleri muhtevidir.

Muhtelif tiplerde, sade ve kromlu cinslerde, oda, salon, apartman, mağaza, dershane ve koğuşların teshinini temin edecek boyda sobalar mevcuddur.

Maliye Vekâletinden

Gümüş yüz kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Gümüş yüz kuruşlukların yerine gümüş bir liralıklar darp ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan gümüş yüz kuruşlukların 31 İkincikânun 1941 tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Gümüş yüz kuruşluklar 1 Şubat 1941 tarihinden itibaren artık tedavül etmiyecek ve ancak yalnız mal sandıkları ile Cümhuriyet Merkez Bankası şubelerince kabul edilebilecektir.

Elinde gümüş yüz kuruşluk bulunanların bunları mal sandıklarile Cümhuriyet Merkez Bankası şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur.

(7025) (10216)

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı

Yozgat Nafıa Müdürlüğünden

1 — Eksiltmeye konulan iş

Yozgat Maden yolunun 35 inci kilometresinde inşa edilecek «10476» lira 60 kuruşluk köprü inşaatıdır.

2 — Bu işe aid şartname ve evraklar şunlardır;

A — Eksiltme şartnamesi
B — Mukavele projesi
C — Nafia işleri genel şartnamesi
D — Şose ve köprüler fennî şartnamesi
E — Hususî şartname
F — Keşif cedveli, tahlili fiyat, metraj
L — Proje

İstekliler Yozgat daimî encümeninde bu evrak ve şartnameleri görebilirler.

3 — Eksiltme 15/11/940 cuma günü saat 14 de Yozgad Daimî Encümeninde yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «785» lira «74» kuruş muvakkat teminat vermeleri ve bundan başka aşağıdaki vesaiki haiz bulunmaları lâzımdır.

A — En az yedi bin liralık yol veya köprü inşaatı yapmış bulunması.

B — İhale tarihinden dört gün evvel müracaatla vilâyetten eksiltmeye girebileceklerine dair vesika almaları.

5 — Teklif mektupları 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar nafia dairesine getirilerek komisyon reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması şarttır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (10395)

DENİZ LEVAZIM SATIN ALMA KOMİSYONU İLÂNLARI

1 — 20/9/940 günü için ihalesi ilân edilmiş olan ve mezkûr günde de münakasası yapılarak şartnamelerinin tekrar tetkiki dolayısiyle ihale edilemiyen 35080 lira keşif bedelinde iki adet motorlu tekne yine aynı plân, proje ve şartnamesi veçhile 11/11/940 Pazartesi günü saat 14 de pazarlıkla ihalesi yapılacaktır.

2 — İlk teminatı «2631» lira olup şartname, plân ve projeleri her gün iş saati dahilinde mezkûr komisyondan «175» kuruş mukabilinde alınabilir.

3 — Şartnamede ve 2490 sayılı kanunda zikredilen şeraiti havi bulunan isteklilerin yukarıda yazılı gün ve saatte bu pazarlığa iştirakleri ilân olunur. «10419»

İstanbul Vilâyeti Daire Müdürlüğünden:

1 — Vilâyet için 257 - 263 aded sandık yaptırılacağından bu sandıkların imali 8/11/1940 tarihinden itibaren 21 gün müddetle açık eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Sandıkların eb'adı 47 X 70 X 47 olacaktır. Malzemesi kuru, budaksız ve beyaz çam tahtasıdır.

3 — İhale günü 29/11/1940 cuma günüdür.

4 — Talibler % 7.5 hesabile 135 lira muvakkat teminat akçesinin mal sandığına ihaleden evvel yatırmış olacaktır.

5 — Taliblerin ihale günü olan 29/11/1940 cuma günü saat 15 de vilâyet binasındaki alım satım komisyonuna ve şartnamesini öğrenmek için her gün vilâyet daire müdürlüğüne müracaatları. «10561»

İstanbul Belediyesi İlânları

3710 sayılı belediye istimlâk kanununa tevfikan istimlâkinin umumî menfaatlere uygunluğu tasdik edilip mezkûr kanunun 8 inci maddesi mucibince 900 lira kıymet takdir edilmiş bulunan Yenicami Hobyar mahallesinin Yenicami caddesinde 389 uncu adasında 13 parsel ve eski 56 yeni 60 kapı No. lı K. dükkânın tapudan alınan tasarruf kaydına nazaran 45/120 hissesine sahib Refael oğlu Hayim Naz'a bu kıymet tebliğ edilmek istenilmiş ise de ikametgâhı tesbit edilemediği zabıtaca yapılan tahkikattan anlaşılmış olmakla 3710 sayılı Belediye istimlâk kanununun 10 uncu maddesinin tatbiki zarurî görüldüğünden icab eden tebliğ varakalarının haritasile birlikte birer nüshalarının bu dükkâna diğer nüshanın ait olduğu Belediye dairesine ve üçüncü nüshasının da umuma mahsus mahalle 20 şer gün müddetle talik edildiği ilân olunur. (10599)

* * *

Alibeyköyü - Kâğıthane - Maslak - Ayazağa iltisak yolu inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 79156 lira 33 kuruş ve ilk teminatı 5208 liradır. Mukavele, eksiltme, Bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, keşif hülâsası ve buna müteferri diğer evrak 199 kuruş mukabilinde vilâyet Nafia Müdürlüğünden verilecektir. İhale 15/11/1940 cuma günü saat 15 de Daimî Encümende yapılacaktır. Tabliblerin ilk teminat makbuz veya mektupları, ihale tarihinden sekiz gün evvel vilâyet Nafia Müdürlüğüne müracaatla alacakları fennî ehliyet ve 940 yılına aid Ticaret odası vesikalarile 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 de kadar Daimî Encümene vermeleri lâzımdır. (10343)

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu — Neşriyat Müdürü: Macid Çetin
Basıldığı yer: (H. Bekir Gürsoylar ve Cemaleddin Saraçoğlu matbaası)